

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

โดย

นางรวิณท์ พระยาน้อย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

โดย

นางรวินันท์ พระยาน้อย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PARTICIPATION OF ACADEMIC SUPPORT STAFF OF SUAN SUNANDHA RAJABHAT
UNIVERSITY IN APPLYING INTERNATIONAL STANDARD ORGANIZATION ON
ENVIRONMENT (ISO 14001 : 2004) TO DEVELOP ORGANIZATION**

By

Ravinan Prayanoi

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ การมีส่วนร่วม
ของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ” เสนอโดย นางรวินันท์ พระยาน้อย เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ
ภาคเอกชน

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.สวรรยา ชื้อล้อม

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนลิขสิทธิ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สวรรยา ชื้อล้อม)

...../...../.....

51601736 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม/ISO 14001:2004

รวิพันธ์ พระยาน้อย : การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 มาใช้พัฒนาองค์กร. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.สุวรรณยา ชื่อเล่มม. 114 หน้า.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาใช้จำนวนประชากรทั้งหมด คือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในส่วนของคณะ สำนัก วิทยาลัย กองต่างๆ และโรงเรียนสาธิต จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้พัฒนาองค์กร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติทดสอบ(t-test, F-test) เพื่อหาความแตกต่างของตัวแปรและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับระดับการมีส่วนร่วมต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการศึกษาพบว่า

1. เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2552
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ .....

51601736 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : PARTICIPATION/ENVIRONMENT MANAGEMENT SYSTEM/ISO 14001:2004

RAVINAN PRAYANOI : PARTICIPATION OF ACADEMIC SUPPORT STAFF OF SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY IN APPLYING INTERNATIONAL STANDARD ORGANIZATION ON ENVIRONMENT (ISO 14001 : 2004) TO DEVELOP ORGANIZATION. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SAWANYA SUELUEAM, Ph.D. 114 pp.

The samples in this study consisted of 333 academic support staffs in all departments of Suan Sunandha Rajabhat University. The instruments were the questionnaires concerning academic support staffs' participation.

A paired-samples t-test and F-test were used for data analysis and for testing the difference of variables. Pearson product-moment correlation coefficient was also applied to find out the relation between social factors and the level of academic support staffs' participation.

The results of the research were as followings:

1. The average amount of Suan Sunandha Rajabhat University staffs was participating in applying international standard organization on environment (ISO14001:2004) for organization development in moderate level.

2. The personal factors different in sex, age, income, educational level and position did not affect the distinction of Suan Sunandha Rajabhat University academic support staffs' participation in applying international standard organization on environment (ISO14001:2004) for organization development.

3. The overall supporting participation factors relating to academic support staffs' participation in applying international standard organization on environment (ISO14001:2004) for organization development are planning, practicing, gaining benefits, and following up outcomes. And the significant statistics of these factors is in 0.05 levels.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature .....

Independent Study Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.สุวรรณยา ชื่อเลื่อม อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และเสียสละเวลาช่วยตรวจสอบ แก้ไข และเพิ่มเติมในส่วนต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า และอาจารย์ ดร.ธนิษฐ์ รัตนพงษ์วิญญู ที่ได้ให้คำแนะนำการ จัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้สมบูรณ์ขึ้น และคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และ ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ศึกษา ผู้ศึกษาขอกราบของพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินการทดสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อในด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (รองศาสตราจารย์ ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช) และคณะกรรมการพิจารณาทุนพัฒนาบุคลากรทุกท่าน ที่ได้อนุมัติทุนสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด กิจจันทร์ ที่ได้ผลักดัน และสนับสนุนผู้ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามเครื่องมือวิจัย ซึ่งทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอขอบคุณ พี่ น้อง และเพื่อนๆ ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือทุกๆ ด้าน ทำให้ผู้ศึกษามีกำลังใจและเพียรพยายามจนประสบความสำเร็จ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณทุกท่านและสถาบันการศึกษาที่ได้กล่าวนามข้างต้นเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

รวินันท์ พระยาน้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
ขั้นตอนการศึกษา	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดและทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม	9
แนวความคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 14001:2004	16
การจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	35
การทดสอบเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	40
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	42
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหา วิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14004:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร	47
ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
ผลการศึกษา	62
อภิปรายผล	64
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	73
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา.....	74
ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
ภาคผนวก ค สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	102
ภาคผนวก ง รายงานผลการดำเนินงาน โครงการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม มาตรฐานสากล ISO 14001:2004 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มกราคม - ตุลาคม 2551.....	104
ประวัติผู้วิจัย	114

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	สถิติการร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษ 10 อันดับแรก แยกตามจังหวัด	2
2	ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	24
3	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	34
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.....	40
5	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.....	43
6	ระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนา องค์กร	47
7	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร จำแนกตามเพศ.....	50
8	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร จำแนกตามอายุ.....	51
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	52
10	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
11	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่	55
12	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร จำแนกตามตำแหน่งงาน	55

ตารางที่		หน้า
13	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัด การสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร	57
14	แสดงค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมรายข้อ	94
15	แสดงค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมรายข้อ จำแนกตามด้าน ต่างๆ 4 ด้าน	95
16	แสดงค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วมรายข้อ.....	98
17	แสดงค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการนำระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อมมาใช้พัฒนาองค์กรรายข้อ จำแนกตามด้านต่างๆ 4 ด้าน.....	99

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมขยายตัวกว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรสัตว์ป่า ปრაกฏการณ์เรือนกระจก ปრაกฏการณ์เอลนีโญ (El Nino Phenomena) ปრაกฏการณ์ลานีญา (La Nina Phenomena) ซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากมนุษย์ โดยการเพิ่มของประชากร การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทุกประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ทั้งสิ้น แต่ละประเทศจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการระบบสิ่งแวดล้อม และได้พยายามออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 หน่วยงานและองค์กรต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยประเด็นสิ่งแวดล้อมต่างๆ ถูกนำมาใช้จัดการให้อยู่ในมาตรฐานที่กำหนด โดยองค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานในรูปแบบของเอกสารและนำไปใช้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการน้ำเสีย การจัดการมลพิษทางอากาศ การจัดการขยะ เป็นต้น มาตรฐานหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันคือ มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 (Environmental management System) เป็นระบบมาตรฐานสากลที่องค์กรอิสระ The International Organization for Standardization ชื่อภาษาไทยว่าองค์กรระหว่างประเทศ ว่าด้วยการมาตรฐานก่อตั้งครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 ในประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ได้กำหนดมาตรฐานไว้สำหรับประเทศไทยได้นำมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2539 โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) สำหรับ ISO 14001 เป็นมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีหลายอนุกรม แต่อนุกรมหนึ่งที่น่าสนใจในประเทศไทยในขณะนี้คือ ISO 14001:2004 ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นสากล (สยาม อรุณศรีมรดก 2551 : 69)

องค์กรทุกองค์กร ทั้งองค์กรผู้ผลิตและองค์กรผู้ให้บริการ ล้วนแล้วแต่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น การที่องค์กรมีความมุ่งมั่นและนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือ ISO14001

มาใช้ก็จะทำให้องค์กรได้รับประโยชน์อย่างมากในฐานะที่เข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับองค์กรและสังคมภายนอกความสำเร็จของการดำเนินการขององค์กรจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของพนักงานทุกระดับทุกแผนก โดยเฉพาะผู้บริหารสูงสุดที่ต้องแสดงความมุ่งมั่นและเจตนารมณ์ในการผลักดันให้องค์กรของตนมีการนำ ISO 14001 ไปปฏิบัติรวมทั้งพนักงานทุกคนที่จะมีส่วนร่วมและเป็นกลไกสำคัญให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ตลอดจนมีการพัฒนาความคิด และกระบวนการไปสู่ระบบการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่องต่อไป

จากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ.2550 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รายงานจำนวนปัญหามลพิษที่ได้รับร้องเรียน โดยเรียงลำดับตามรายชื่อจังหวัดที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติการร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษ 10 อันดับแรก แยกตามจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนเรื่อง	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานคร	273	50
2	สมุทรปราการ	35	6
3	สมุทรสาคร	27	5
4	นครปฐม	21	4
5	นนทบุรี	18	3
6	ปทุมธานี	17	3
7	พระนครศรีอยุธยา	14	3
8	เชียงใหม่	13	2
9	ระยอง	11	2
10	สระบุรี	9	2
รวม 10 อันดับแรก		438	80
จังหวัดอื่น		114	20
รวมทั้งหมด		552	100

ที่มา : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ.2550 [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก http://infofile.pcd.go.th/mgt/Report_Thai2550.pdf?CFID=17524.

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าในปี พ.ศ.2550 จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในฐานะเป็นองค์กรให้บริการด้านการศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นที่ทุกองค์กรต้องร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหาอย่างจริงจัง จึงได้มุ่งมั่นในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดย ISO 14001:2004 จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงปัญหาและรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และชุมชนใกล้เคียง และเพื่อเป็นการยกระดับมหาวิทยาลัย ให้มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมภายนอก รวมทั้งทำให้การดำเนินชีวิตของบุคลากร ได้แก่ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา เป็นไปอย่างมีคุณภาพภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม นอกจากนี้การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ยังได้ประโยชน์ด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักศึกษาและผู้ปกครองเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนความต้องการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจำนวนเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้สัมฤทธิ์ผลอย่างต่อเนื่องนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการซึ่งเปรียบเสมือนวงล้อในการขับเคลื่อนภารกิจของมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเกิดความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 มาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ต่อองค์กรในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการในด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบาย การรับรู้นโยบายและข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประชากร

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ จำนวน 333 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนานาชาติ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ กองกลาง กองบริการการศึกษา กองพัฒนานักศึกษา กองบริหารงานบุคคล กองนโยบายและแผน สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สำนักวิจัยและพัฒนา และโรงเรียนสาธิต รวม 19 หน่วยงาน

ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ทำการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ขอบเขตเชิงเวลา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน 2552 – เมษายน 2553 รวมระยะเวลา 8 เดือน

ขั้นตอนการศึกษา

โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปผลการศึกษา
5. การเสนอแนะ

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ในการเรียนการสอนให้กับบุคลากรสายวิชาการ

การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบ ISO 14001:2004 หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมีความเชื่อมั่นและปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อมที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การรับรู้ นโยบายและข้อมูลข่าวสาร หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการได้รับรู้ นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจากหลายช่องทาง ได้แก่ เอกสารประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ แผ่นพับ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย

การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการให้ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ที่ทันสมัยตลอดเวลา

การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรายละเอียด ข้อกำหนด การดำเนินการของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

การมีส่วนร่วม หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้เข้าร่วมกิจกรรมและกระบวนการในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการติดตามผล

การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้มีโอกาสเข้าร่วมกำหนดแผนการดำเนินการ การกำหนด กิจกรรม การเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้เข้าร่วมกิจกรรมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย รวมถึงร่วมจัดทำเอกสารตามข้อกำหนดของ ISO 14001:2004

การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รับประโยชน์ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย ด้านความเชื่อมั่นในสิ่งแวดล้อมที่ดีของมหาวิทยาลัยและ ชุมชนใกล้เคียง และความภูมิใจที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รับการรับรองมาตรฐานตาม ระบบ ISO 14001:2004

การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล หมายถึง เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้ร่วมในการตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รวมถึงการปรับปรุงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ในทางวิชาการ

1. เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ประโยชน์ในทางนโยบายหรือการปฏิบัติ

1. เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สาย สนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

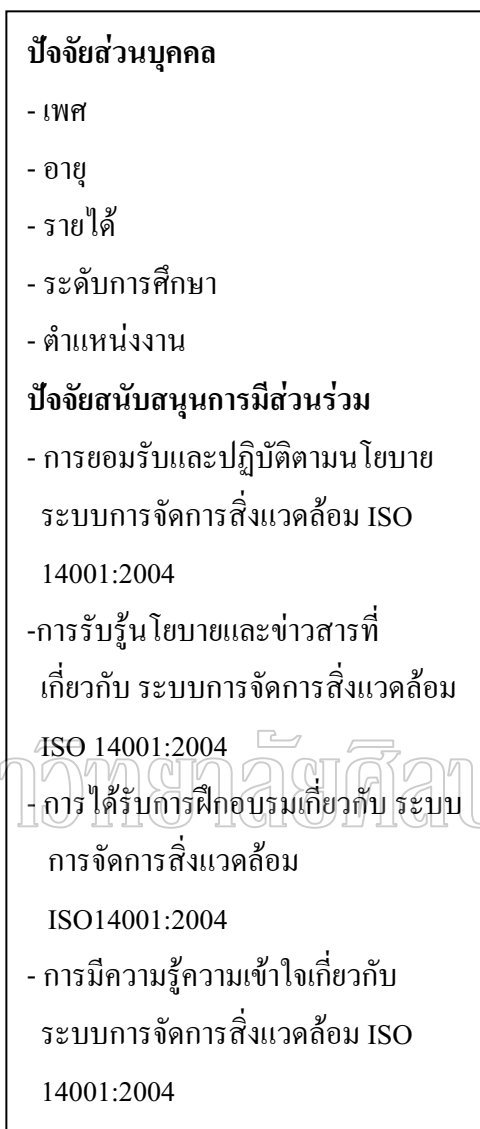
1.2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบาย การรับรู้นโยบายและข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล

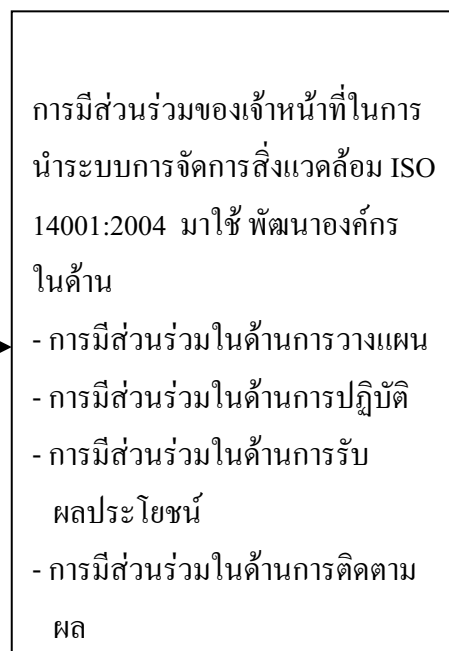
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร ซึ่งจากการศึกษาทบทวนข้อมูลเบื้องต้น ทำให้สามารถสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ผู้ศึกษาได้ทบทวนเอกสาร ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิเช่น เอกสาร ตำรา งานวิจัยและระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ในประเด็นต่อไปนี้

1. แนวความคิดและทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

1.3 ระดับและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

1.4 ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

2. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 14001:2004 ประกอบด้วย

2.1 ความหมายของมาตรฐาน ISO 14001

2.2 สาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 14001:2004

2.3 ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.4 ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วมซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการศึกษา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายรูปแบบ ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมไว้ 11 ราย ได้แก่

กิตติพงศ์ รุ่งท้วม (2552 :103-104) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การแสดงออกของประชาชนในการปกครองตนเอง กำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนด้วยตนเองในรูปแบบรวมตัวกันระดมความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติหรือตัดสินใจ ตลอดจนร่วม

สนับสนุนผลักดันให้ความคิดเห็นเหล่านั้นก่อเกิดเป็นกิจกรรมหรือเป็นโครงการต่างๆ ของชุมชน

ชลอ รอดปัญญา (2550 : 20) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง

1. การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจาก ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและ วัตถุประสงค์ขององค์กร มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ของงาน

2. การกระจายอำนาจในการบริหาร ได้แก่ การใช้คณะกรรมการ และกลุ่มงานเฉพาะกิจ ในการปฏิบัติงาน การให้อิสระกับพนักงานในการดำเนินงานที่รับผิดชอบ

3. การให้อำนาจในการตัดสินใจ ได้แก่ การให้พนักงานมีสิทธิในการตัดสินใจในงานที่ รับผิดชอบ โดยไม่ต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนผู้บริหารทุกคนใน การใช้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

4. การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ได้แก่ การมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถ และมีกรมอบหมายให้พนักงานได้ปฏิบัติงานใหม่ๆ

ฉวีวรรณ สุมงคล (2550 : 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้าง โอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมขององค์กร โดยผ่านกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดปัญหา ลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมวางแผนแก้ไขปัญหา การสรรหาและใช้ ทรัพยากร ร่วมตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และร่วมรับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้น จากความต้องการและการดำเนินงานของประชาชนในชุมชนนั้นๆ

ธนพร ทวีสุข (2549 : 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติหรือตัดสินใจตลอดจนร่วมสนับสนุน ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนได้ ร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดพลังในการดำเนินงานไปสู่วัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีคุณภาพทำให้ผู้ มีส่วนร่วมมีความพึงพอใจ มีความสามัคคีให้ความร่วมมือ (Collaboration) ในการทำงานเกิดความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของซึ่งจะเป็นพลังให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

สร ปิ่นอักษรสกุล (2548 : 17) ให้ความหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมใน ความหมายกว้างหมายถึง การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและ กระบวนการดำเนินการของโครงการ ตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ เป็นกระบวนการ

สื่อสารสองทาง (Two-way communication) ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์

วิวัฒน์ศิริ ศักดิ์วิโรจน์ (2547 : 13-14) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมปฏิบัติในกิจกรรมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการบำรุงรักษา

เดล (Dale 1982 : 80, อ้างถึงใน กิตติพงษ์ รั้งท้วม 2552 : 7) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ชูเจ็ญ ซึ่งกระบวนการความร่วมมือต้องประกอบด้วย

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจและตกลงใจ
2. การเข้าร่วมในการดำเนินงานของแผนและโครงการ
3. การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการ
4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, อ้างถึงในสร ปีนอักษรสกุล 2548 : 15) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนระดับต่างๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมหนึ่งๆ โดยสมัครใจ และด้วยความกระตือรือร้น ในกระบวนการตัดสินใจ มีการกำหนดเป้าหมายของสังคมและกำหนดการใช้ทรัพยากรเพื่อให้การบริหารกิจกรรมและโครงการนั้นบรรลุ โดยมีแนวทางพื้นฐานอยู่ 3 ประการ ที่จะทำความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ

- ประการแรก ร่วมตัดสินใจในการพัฒนา
- ประการที่สอง ร่วมสนับสนุนความพยายามในการบริหารการพัฒนา
- ประการที่สาม ร่วมรับผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา

จากการศึกษาความหมายการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้นั้น สามารถจัดกลุ่มที่ให้ความหมายได้ดังนี้

1. กลุ่มที่ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสหรือการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ ติดตาม และร่วมรับผลประโยชน์
2. กลุ่มที่ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อแสวงหาทางเลือก และตัดสินใจอย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

3. กลุ่มที่ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อประชาชน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสรุปความหมาย การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้เข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรมหรือโครงการหนึ่งๆ ด้วยความสมัครใจ และยอมรับร่วมกันในกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล และการรับผลประโยชน์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและร่วมปฏิบัติในกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา ดังนั้นการศึกษาการมีส่วนร่วมจึงศึกษาในเรื่องระดับและรูปแบบ ลักษณะ และขั้นตอน ของการมีส่วนร่วม ดังนี้

นางนภัส คู่วรัญญู เทียงกมล (2551 : 206) กล่าวว่า โดยทั่วไปการที่จะพิจารณาว่าสมาชิกในองค์กรหรือชุมชนใดมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือไม่นั้น ให้พิจารณาในหลักการมีส่วนร่วม 10 ประการ คือ

1. การเข้าร่วมประชุม (Meeting Attention)
2. การให้เงินสนับสนุน (Money Donation)
3. การช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยง (Being Escort)
4. การบริจาคสิ่งของ (Material Donation)
5. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)
6. การเป็นคณะกรรมการ(Committee)
7. การเป็นผู้นำ (Leadership)
8. การแนะนำ หรือการชักชวน (Persuasion)
9. การร่วมกิจกรรม (Activity Coordination)
10. การได้รับประโยชน์ หรือการบริโภค (Benefit or Consumption)

จากการศึกษาแนวคิดของนางนภัส คู่วรัญญู เทียงกมล จะพบว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การมีส่วนร่วมทางการสนับสนุนการพัฒนา ได้แก่ การให้เงินสนับสนุน การช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยง การบริจาคสิ่งของ
2. การมีส่วนร่วมทางการสื่อสาร ได้แก่ การเป็นผู้นำ การเข้าร่วมประชุม การเป็นประชาสัมพันธ์ การเป็นคณะกรรมการ การแนะนำหรือการชักชวน การร่วมกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การได้รับประโยชน์ หรือการบริโภค จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมด้านการสื่อสารตามแนวคิดของนงนภัศ คุ้มรัฐัญญู เทียงกมล มีความเหมือนกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ มินซ์เบิร์ก ในด้านบทบาทของการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ

มินซ์เบิร์ก (Mintzberg 1975, อ้างถึงใน พชรินทร์ กลิ่นพลับ 2550 : 19) ได้กล่าวถึง บทบาทของการติดต่อสื่อสารว่า

1. เป็นการแสดงบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการติดต่อระหว่างบุคคล
2. เป็นการแสดงบทบาทของการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล เป็นการสื่อความหมายกันในองค์กรและหน่วยงาน
3. เป็นการแสดงบทบาทของการตัดสินใจ การตัดสินใจสั่งการในเรื่องต่างๆ จากฝ่ายบริหารไปยังพนักงาน

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าแนวคิดของนงนภัศ คุ้มรัฐัญญู เทียงกมล มีความเหมือนกับ ทฤษฎีการทำงานร่วมกันของจอร์จ โฮแมน (George Homans) ดังนี้

ทฤษฎีการทำงานร่วมกันของจอร์จ โฮแมน (George Homans, อ้างถึงในศิริลักษณ์ จันโกศา 2548 : 11) ได้อธิบายถึงหลักการสำคัญของทฤษฎีไว้ว่า การทำงานร่วมกันจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญอันเป็นพื้นฐาน 3 ประการ คือ กิจกรรม การกระทำ และความรู้สึก ซึ่งจะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการติดต่อสื่อสารกัน ช่วยเหลือกัน ตัดสินใจร่วมกัน และ มุ่งความสำเร็จในงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน

ระดับและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาการมีส่วนร่วม พบว่านี่นักวิชาการจัดระดับและรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545 : 57-61) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาจแยกออกเป็น 6 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ร่วมรับรู้ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้โดยการให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนหรือให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ระดับที่ 2 ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น หมายถึง ประชาชนร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุ ปัญหา พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็น

ระดับที่ 3 ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ หมายถึง ร่วมพิจารณาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับโครงการหรือกิจกรรม

ระดับที่ 4 ร่วมดำเนินการ หมายถึง ร่วมในการลงทุน ร่วมในการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงาน หรือร่วมปฏิบัติงานเอง

ระดับที่ 5 ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หมายถึง การร่วมตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่

ระดับที่ 6 ร่วมรับผล หมายถึง การรับผลประโยชน์และผลกระทบทั้งที่เป็นผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ

จากการที่ สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ได้จัดระดับการมีส่วนร่วมไว้ 6 ระดับ นั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาพบว่าสอดคล้องกับการจัดรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) ซึ่งได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff 1977 : 5-7) แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Participation in Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติกร (Participation in Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Participation in Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation)

ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้พบนักวิชาการที่อธิบายลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ปารีชาติ วลัยเสถียร (2548 : 208-209) กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วม แบ่งโดย

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้ แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff. 1977 : 18-19) กล่าวถึงการจำแนกปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างมีนัยยะสำคัญต่อความสัมพันธ์และประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งสามารถจำแนกและอธิบายได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านกายภาพและชีวภาพ เช่น ช่วงเวลาของการผลิตที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน อุณหภูมิ หรือพื้นที่ที่เหมาะสม หรือการกระจายและการจับกลุ่มของประชากรจะมีอิทธิพลต่อการพบปะชุมนุม

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ การหาได้ง่าย หรือความขาดแคลนของพื้นที่ แรงงาน และทุน ของโครงการ อย่างไรก็ตามการพัฒนาความชำนาญและการขนส่ง และพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร จะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของประชาชนในการมีส่วนร่วมทำให้เกิดผลสำเร็จ และความเป็นไปได้ในการทำให้เกิดการตัดสินใจ

3. ปัจจัยทางด้านนโยบาย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต้องทำตามมาตรฐานแต่ไม่ต้องคาดหวัง เช่น อุดมการณ์ของพลเมืองที่มีอยู่ทั่วไปไม่ได้รับการสนับสนุนกระบวนการที่เกี่ยวกับความเสมอภาคของสังคม แต่ทางเลือกวิธีการสร้างความเสมอภาคของการมีส่วนร่วมจะยังคงดำรงอยู่และสมควรได้รับการพิจารณา

4. ปัจจัยทางด้านสังคม แนวโน้มของประชาชนที่เข้าใจบทบาทของผู้นำต่อการมีส่วนร่วมโครงการจะมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มสังคม ด้วยพลังของความผูกพันในการแผ่ขยายของครอบครัว ขนาดของครอบครัว หรือองค์กรทางสังคม การแผ่ขยายและความซับซ้อนของการแยกออกของสังคมเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับเชื้อชาติและศาสนา

5. ปัจจัยทางวัฒนธรรม การที่องค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในโครงการน้อยจะส่งผลกระทบต่อระดับความขัดแย้งต่อเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ความนับถือ ทศนคติ หรือความเชื่อในเรื่องการต่อต้านความเสมอภาคของสังคม การเริ่มต้นของผู้หญิงที่ร่วมกิจกรรมโครงการจะถูกกำหนดเงื่อนไขด้วยรูปแบบที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

6. ปัจจัยทางด้านภูมิหลัง เช่น การมีประสบการณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับ “ความร่วมมือ” ได้แก่ การถูกฉ้อฉลหรือถูกบังคับให้มีส่วนร่วมแต่เพียงในนาม สิ่งหนึ่งก็คือไม่ควรคาดหวังการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับความร่วมมือ เช่นเดียวกับที่เป็นไปไม่ได้เรื่องความร่วมมือในสังคม กรณีบางคนที่มีความรู้สึกไวต่อประสบการณ์ในอดีต จึงควรกำหนดระเบียบการมีส่วนร่วมให้ชัดเจน

จากแนวคิดเกี่ยวกับระดับและรูปแบบของการมีส่วนร่วม และลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาจึงสรุปแนวคิดโดยใช้แนวคิดของ โคอเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) เพื่อกำหนดตัวแปรตามในกรอบแนวคิดในการศึกษา กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความสัมพันธ์และประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

แนวความคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 14001:2004

ความเป็นมาของ 14001:2004

ในปัจจุบันทั่วโลกประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เช่น ปัญหามลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ เป็นต้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมเหล่านี้มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มนุษย์มีความสนใจและให้ความสำคัญในการจัดการสิ่งแวดล้อม และได้มีความพยายามพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานสากล ด้วยการผลักดันให้องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน หรือ ISO (International Organization for Standardization) จัดทำอนุกรมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม "ISO 14000 Series" ขึ้น

ISO 14000 เป็นชุดของมาตรฐานที่ประกอบไปด้วยมาตรฐานหลายเล่ม เริ่มต้นตั้งแต่หมายเลข 14001 จนถึง 14100 แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ มาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานที่เป็นเครื่องมือในการประเมินตรวจสอบ

โครงสร้างของอนุกรมมาตรฐาน ISO 14001

สุเทพ ชีรศาสตร์ (2540 : 6-2) กล่าวว่า อนุกรมมาตรฐาน ISO 14000 ประกอบไปด้วย ส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. Environmental Management Systems (EMS) ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน ประกอบด้วย

1.1 ISO 14001 เป็นข้อกำหนดสำหรับการใช้เป็นข้อกำหนดของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการนำข้อกำหนดไปใช้ในองค์กร

1.2 ISO 14004 เป็นหลักเกณฑ์และข้อแนะนำ เป็นแนวทางเกี่ยวกับหลักการของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการประยุกต์ใช้ในองค์กร

2. Environmental Auditing and Related Environmental Investigations (EA) การตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

2.1 ISO 14010 เป็นแนวทางและหลักการในการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม

2.2 ISO 14011-1 เป็นแนวทางในการตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.3 ISO 14012 เป็นข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบสิ่งแวดล้อม

3. Environmental Labeling (EL) ฉลากสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

3.1 ISO 14020 เป็นหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนา และการใช้ฉลากสิ่งแวดล้อม

3.2 ISO 14021 เป็นคำนิยามและคำศัพท์เกี่ยวกับการใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 2 ในการประกาศคุณสมบัติทางสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์

3.3 ISO 14022 เป็นวิธีการในการใช้สัญลักษณ์ของฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 2

3.4 ISO 14023 เป็นวิธีการตรวจสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 2

3.5 ISO 14024 เป็นแนวทาง หลักการ และข้อกำหนดของวิธีการรับรองผลิตภัณฑ์ ที่จะใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 1

4. Environmental Performance Evaluation (EPE) การประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

4.1 ISO 14031 เป็นแนวทางการประเมินผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

5. Life Cycle Assessment (LCA) การประเมินวงจรผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

5.1 ISO 14040 เป็นหลักการและการดำเนินการ

5.2 ISO 14041 เป็นวิธีการจัดทำรายการปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิต/บริการ และผลที่ได้จากกระบวนการ

5.3 ISO 14042 เป็นการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

5.4 ISO 14043 เป็นการประเมินการปรับปรุงวงจรผลิตภัณฑ์

6. มาตรฐานอื่นๆ ได้แก่ ISO/IEC Guide 64 เป็นข้อแนะนำว่าด้วยประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์

สำหรับมาตรฐานที่สามารถยื่นขอรับการรับรองได้ก็คือ มาตรฐาน ISO 14001

ความหมายของ 14001

สยาม อรุณศรีมรกต (2551 : 69) กล่าวว่า ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นระบบการบริหารงานเช่นเดียวกับการบริหารธุรกิจและการบริหารงานโดยทั่วไป โดยมีโครงสร้างขององค์กร ความรับผิดชอบในการทำงาน ขั้นตอนกระบวนการ ทรัพยากร การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์กรนั้นๆ ไปปฏิบัติ โดยมุ่งที่จะปรับปรุงผลการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

ธเรศ ศรีสถิตย์ (2549 : 6) กล่าวว่า มาตรฐาน ISO 14001 เป็นข้อกำหนดหรือหลักการที่องค์กรจะต้องดำเนินการปฏิบัติการให้ได้ครบถ้วนตามข้อกำหนด เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรและสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปที่อยู่รอบๆ องค์กร

สาระสำคัญของมาตรฐาน ISO 14001

ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในปัจจุบันเป็นระบบ ISO 14001:2004 ซึ่งเป็นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ที่ปรับปรุงขึ้นมาใหม่จากมาตรฐานเดิม และ

ประกาศใช้เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.2004 โดยมีข้อกำหนดทั้งหมด 6 ข้อ (สยาม อรุณศรีมรกต 2551 : 59) ดังนี้

1. ข้อกำหนดทั่วไป (General Requirements)

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลัก PDCA (Plan – Do – Check – Action) ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการแก้ไขปัญหา ดังนั้นองค์กรต้องแสดงการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อควบคุมระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรต้องดำเนินการตามข้อกำหนดที่มาตรฐานกำหนดไว้ทุกข้อกำหนดเป็นอย่างน้อย

2. นโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy)

ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์กร และต้องมั่นใจว่าได้กำหนดภายใต้ขอบเขตของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กร โดยนโยบายต้องครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

2.1 เหมาะสมกับสภาพ ขนาด และผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มาจากกระบวนการ กิจกรรม สินค้า และบริการ

2.2 แสดงถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงการป้องกันการเกิดมลพิษอย่างต่อเนื่อง

2.3 แสดงถึงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดอื่นๆ ที่

เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

2.4 กำหนดกรอบวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม

2.5 กำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อนำไปปฏิบัติ

2.6 สื่อสารให้ทุกคนในองค์กรรับทราบ

2.7 สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

3. การวางแผน (Planning)

3.1 ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม องค์กรจะต้องกำหนดและคงไว้ซึ่งระเบียบ องค์กรจะต้องทำเอกสารให้ทันสมัยอยู่เสมอ และจะต้องมั่นใจว่าประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญจะถูกนำมาพิจารณาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมต่อไป โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 จำแนกปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการ ภายใต้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สามารถควบคุมได้ และเป็นปัญหาที่มีอิทธิพลต่อการวางแผน หรือการพัฒนาใหม่ๆ หรือการปรับปรุงกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการ

3.1.2 กำหนดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญ

3.2 กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง องค์กรจะต้องกำหนด ปฏิบัติ และคงไว้ซึ่งกระบวนการปฏิบัติ ดังนี้

3.2.1 ระบุและเข้าถึงกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และสอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในองค์กร

3.2.2 ระบุความสอดคล้องของกฎหมายและข้อกำหนดอื่นทางด้านสิ่งแวดล้อมกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้

3.3 วัตถุประสงค์ เป้าหมายสิ่งแวดล้อม และโครงการ องค์กรต้องกำหนดและทบทวนวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่สามารถวัดได้เป็นรูปธรรม มีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อม โดยจัดทำเป็นเอกสาร และนำไปปฏิบัติ รวมถึงต้องรักษาเอกสารดังกล่าวไว้ ซึ่งการจัดทำโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ต้องครอบคลุม

3.3.1 กำหนดความรับผิดชอบให้สัมพันธ์กับหน้าที่และระดับของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

3.3.2 จุดมุ่งหมายและเวลา เป็นกรอบที่จะทำให้บรรลุผล

4. การนำไปปฏิบัติ (Operation and Implementation)

การจะทำให้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่องค์กรระบุไว้ ต้องพิจารณาประเด็นดังนี้

4.1 ทรัพยากร บทบาท ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องแต่งตั้งผู้แทนฝ่ายบริหารด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อรับผิดชอบในการรักษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ให้ชัดเจน เพื่อดำเนินการนี้

4.1.1 ต้องดำเนินการให้มั่นใจว่าการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

4.1.2 รายงานผลการดำเนินงานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่ผู้บริหารสูงสุด เพื่อการทบทวนและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.2 ความสามารถ การฝึกอบรมและความตระหนัก องค์กรต้องดำเนินการให้มั่นใจว่าบุคลากรมีความสามารถอย่างเหมาะสม โดยการฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ทั้งนี้องค์กรต้องระบุความต้องการในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จะต้องดำเนินการให้ผู้ที่มาปฏิบัติงานในนามองค์กรมีความตระหนักและปฏิบัติตามระเบียบ

4.3 การสื่อสาร องค์กรต้องจัดทำระเบียบการจัดการสิ่งแวดลอม เพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร ดังนี้

4.3.1 สื่อสารภายในระหว่างบุคลากรที่ระดับและหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ในองค์กร

4.3.2 รับการสื่อสาร และการตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสารจากองค์กรภายนอก

4.4 เอกสารในระบบการจัดการสิ่งแวดลอม

4.5 การควบคุมเอกสาร องค์กรต้องดำเนินการจัดทำเอกสารและควบคุม ตามข้อกำหนดให้ครอบคลุม ดังนี้

4.5.1 อนุมัติเอกสารเพื่อแสดงถึงการอนุญาตให้ใช้ระบบได้

4.5.2 ทบทวนและจัดทำเอกสารให้ทันสมัยและเอกสารนั้นต้องได้รับการอนุมัติ

4.5.3 เอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลงต้องระบุถึงสถานะของเอกสารฉบับ

ล่าสุด

4.5.4 เอกสารที่ใช้ในพื้นที่ปฏิบัติงานต้องเป็นเอกสารที่มีสถานะล่าสุด

4.5.5 เอกสารต้องอยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้และมีการระบุอย่าง

ชัดเจน

4.5.6 เอกสารที่มาจากภายนอกและจำเป็นต้องใช้งานในการวางแผนและการปฏิบัติงานระบบการจัดการสิ่งแวดลอม ต้องมีการระบุและควบคุมการแจกจ่าย

4.5.7 เอกสารที่ไม่ใช้งานแล้วหากต้องเก็บไว้สำหรับการอ้างอิง ต้องมีมาตรการป้องกันและระบุไว้อย่างเหมาะสม

4.6 การควบคุมการปฏิบัติการ องค์กรต้องระบุถึงการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดลอม วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่องค์กรระบุไว้ โดยการวางแผนสำหรับการปฏิบัติการให้เป็นไปตามตามเงื่อนไข ดังนี้

4.6.1 จัดทำเอกสารระเบียบปฏิบัติและนำไปปฏิบัติ เพื่อป้องกันการดำเนินงานที่อาจทำให้เกิดข้อบกพร่องที่ผิดไปจากนโยบายสิ่งแวดลอม วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

4.6.2 กำหนดเงื่อนไขและหลักการปฏิบัติในระเบียบปฏิบัติเพื่อการควบคุมปัญหาสิ่งแวดลอม

4.6.3 จัดทำระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวกับการระบุปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญของผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งถูกนำมาใช้โดยองค์กร และนำระเบียบไปปฏิบัติ รวมถึงมีการสื่อสารระเบียบปฏิบัติและข้อกำหนดต่างๆ ไปสู่ผู้ส่งสินค้าและผู้รับจ้างช่วง

4.7 การเตรียมพร้อมตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน องค์กรต้องระบุถึงสถานะฉุกเฉินและอุบัติเหตุที่มีโอกาสจะเกิด และอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงต้องมีการทบทวนการปฏิบัติการตามรอบระยะเวลาที่กำหนดหรือที่เหมาะสม

5. การตรวจสอบ (Checking)

การตรวจสอบเป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงที่บกพร่อง หรือมีประสิทธิภาพในการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาประเด็นเหล่านี้

5.1 การติดตามและการวัดผล องค์กรต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติในการตรวจติดตามและการวัดผล รวมถึงเอกสารการตรวจติดตาม และต้องมีการบำรุงรักษาและการสอบเทียบเครื่องมือวัดและเก็บบันทึกการสอบเทียบไว้เป็นหลักฐานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม

5.2 การประเมินผลความสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยองค์กรต้องดำเนินการดังนี้

5.2.1 องค์กรต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติในการประเมินความสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมขององค์กรและจัดเก็บบันทึกการประเมินความสอดคล้องไว้ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

5.2.2 องค์กรต้องดำเนินการประเมินความสอดคล้องของข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและต้องจัดเก็บบันทึก

5.3 ข้อบกพร่อง การแก้ไขและป้องกัน องค์กรต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติสำหรับการควบคุมความไม่สอดคล้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและป้องกัน โดยระเบียบปฏิบัติต้องครอบคลุมถึง

5.3.1 การระบุถึงความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น และมาตรการแก้ไขและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น

5.3.2 การตรวจสอบและกำจัดสาเหตุของความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้น

5.3.3 ประเมินความต้องการในการปฏิบัติการแก้ไข และนำมาตราการไปปฏิบัติ

5.3.4 จัดบันทึกผลการปฏิบัติการแก้ไขและป้องกันที่ดำเนินการ

5.3.5 ตรวจสอบผลการปฏิบัติการกำจัดสาเหตุความไม่สอดคล้อง เพื่อหามาตรการป้องกัน

5.4 บันทึกร้องการต้องดำเนินการเกี่ยวกับบันทึกเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมดังนี้

5.4.1 จัดทำบันทึกตามความจำเป็นเพื่อแสดงความสอดคล้องกับข้อกำหนดในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากล บันทึกที่จัดทำต้องรักษา ระบุชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน

5.4.2 จัดทำระเบียบปฏิบัติสำหรับการระบุการเก็บรักษา การป้องกัน การเรียกใช้ระยะเวลาเก็บ และการทำลายบันทึก

5.5 การตรวจประเมินภายใน องค์กรต้องมีการตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนี้

5.5.1 ตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ในประเด็นดังนี้

5.5.1.1 สอดคล้องกับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดทำไว้ และข้อกำหนดของมาตรฐานสากล

5.5.1.2 ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้องและรักษาไว้อย่างสมบูรณ์

5.5.2 จัดเตรียมข้อมูลของผลการตรวจประเมินเพื่อการดำเนินการต่อไป

6. การทบทวน โดยฝ่ายบริหาร (Management Review)

ผู้บริหารองค์กรต้องทบทวนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแผนที่ได้วางไว้ในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและเพื่อให้แน่ใจว่ามีการรักษาไว้อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลที่ต้องนำมาใช้ในการทบทวนของฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

6.1 ผลการตรวจประเมินการจัดการสิ่งแวดล้อม การประเมินความสอดคล้องของกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

6.2 การสื่อสารจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อร้องเรียนต่างๆ

6.3 ผลการดำเนินงานในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

6.4 ขยายการทำงานเพื่อให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายสามารถบรรลุได้

6.5 สถานการณ์ของการปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน

6.6 ติดตามผลจากการประชุมทบทวนของฝ่ายบริหารครั้งที่แล้ว

ประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ลดค่าใช้จ่ายเนื่องจากของเสียในระบบลดลงและมีระบบการป้องกันของเสีย นอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ก่อให้เกิดการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดเก็บสารเคมีหรือวัตถุอันตราย และอื่นๆ เป็นต้น
3. ป้องกันการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลให้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตามแก้ไขปัญหา หรือเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่น้อยลง ตลอดจนประหยัดการใช้ทรัพยากรหรือวัตถุดิบอย่างมีคุณค่าในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร
4. สร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้การเจรจาทางการค้าสะดวกยิ่งขึ้นเป็นผลทำให้สามารถรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดไว้ได้ โดยเฉพาะลูกค้าที่ต้องการให้องค์กรมีระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมในการบริหารงาน
5. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยควบคุมภาครัฐ เนื่องจากปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับและข้อกำหนดต่างๆ รวมทั้งเกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีรวมทั้งมีการป้องกันในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น
6. มีการวางแผนเพื่อป้องกันเหตุฉุกเฉินเป็นอย่างดี เช่น การเตรียมความพร้อมป้องกันเหตุเพลิงไหม้ การรั่วของสารเคมี เป็นต้น
7. สร้างความน่าเชื่อถือต่อสถาบันการเงินและการประกันภัย เนื่องจากมีระบบการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงและอันตรายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้
8. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม เป็นผลให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นที่ยอมรับของสังคม
9. ได้รับเครื่องหมายรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม องค์กรที่นำระบบมาตรฐาน ISO 14001 ไปปฏิบัติสามารถขอให้หน่วยงานรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถนำไปใช้ในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้นได้

ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

สยาม อรุณศรีมรกต (2551 : 103-104) กล่าวว่า บุคคลในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องเป็นผู้ดูแลนโยบาย ผู้บริหารระดับกลางเป็นผู้ดูแลระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และผู้ปฏิบัติระดับล่างเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการตามที่ระบบได้เขียนไว้ สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรมได้สรุปความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมไว้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนด	รายละเอียด	ระดับพนักงาน		
		ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง	บุคลากรระดับปฏิบัติการ
4.1	1)จะต้องจัดทำและคงไว้ซึ่งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	**	**	**
4.2	1)กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม	**	*	
	2)ปฏิบัติตามนโยบายสิ่งแวดล้อม	**	**	**
4.3	1)การกำหนดกระบวนการบ่งชี้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	*	**	
	2)การกำหนดวิธีการบ่งชี้ข้อกำหนดตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	*	**	
	3)การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายและมีความมุ่งมั่นต่อการควบคุมมลพิษ	**	*	
	4)การจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม	**	**	
	5)ปฏิบัติตามแผนงานสิ่งแวดล้อม	**	**	**

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อกำหนด	รายละเอียด	ระดับพนักงาน		
		ผู้บริหาร ระดับสูง	ผู้บริหาร ระดับกลาง	บุคลากร ระดับ ปฏิบัติการ
4.4	1) จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและควบคุมระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	**	*	
	2) แต่งตั้งตัวแทนฝ่ายบริหาร(EMR)	**		
	3) รายงานการปฏิบัติตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อทบทวนและปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	**	*	*
	4) การฝึกอบรมพนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	*	**	*
	5) แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการฝึกอบรม	**	**	
	6) ต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและความสามารถในการดำเนินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	*	*	**
	7) การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร	**	**	**
	8) การติดต่อสื่อสารภายนอกองค์กร	**	**	*
	9) การจัดทำเอกสารและการควบคุมเอกสาร	*	**	**
	10) การควบคุมการดำเนินงานจะต้องมีการแผนเพื่อมั่นใจว่าแผนดังกล่าวจะได้นำไปปฏิบัติภายในภาวะที่กำหนด	**	**	*

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อกำหนด	รายละเอียด	ระดับพนักงาน		
		ผู้บริหาร ระดับสูง	ผู้บริหาร ระดับกลาง	บุคลากร ระดับ ปฏิบัติการ
4.4	11) ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการ ควบคุมการดำเนินงานภายในภาวะที่ กำหนด	*	**	**
	12) กำหนด/ทบทวน/แก้ไข และ ฝึกซ้อมการเตรียมพร้อมเพื่อรับ สถานการณ์เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	*	**	
4.5	1) กำหนดวิธีการเฝ้าติดตามและวัดผล การดำเนินการและกิจกรรม ซึ่ง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบันทึกการควบคุมการ ดำเนินงานและปฏิบัติตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	*	**	**
	2) ดำเนินการเฝ้าติดตามและวัดผลการ ดำเนินงาน		**	**
	3) สอบเทียบเครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้า ติดตามและวัดผล		**	**
	4) การประเมินผลการปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อบังคับทางด้าน สิ่งแวดล้อม	**	**	
	5) การปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน	**	**	
	6) บันทึกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	**	**	
	7) การตรวจประเมินระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม	**	**	
	8) ถูกตรวจประเมินระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม	**	**	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อกำหนด	รายละเอียด	ระดับพนักงาน		
		ผู้บริหาร ระดับสูง	ผู้บริหาร ระดับกลาง	บุคลากร ระดับ ปฏิบัติการ
4.6	1)การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร (Management review) ต้องพิจารณา ทบทวนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นระยะ ๆ	**	*	

หมายเหตุ ** คือ เกี่ยวข้องมาก
* คือ เกี่ยวข้อง

ระดับพนักงาน

บริหารระดับสูง ได้แก่ ประธานบริษัท กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการโรงงาน ผู้จัดการ
ส่วน ผู้แทนฝ่ายบริหารด้านสิ่งแวดล้อม

บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้จัดการแผนก หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย

ปฏิบัติการ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานต่างๆ รวมถึงผู้รับเหมาที่มาทำงานในองค์กร

ที่มา : สยาม อรุณศรีมรคต, ISO 14001:2004 ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม(กรุงเทพฯ :

หจก.บางกอกบลิ๊อค., 2551), 103.

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และ
ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรกับข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่าบุคลากรระดับ
ปฏิบัติการมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับข้อกำหนดการจัดการระบบสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการปฏิบัติ
ตามนโยบายสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามแผนงานสิ่งแวดล้อม การฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและ
ความสามารถในการดำเนินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร การ
จัดทำเอกสารและการควบคุมเอกสาร การปฏิบัติตามแผนการควบคุมการดำเนินงานภายในสถานะที่
กำหนด การเฝ้าติดตามและวัดผลการดำเนินงาน และการสอบเทียบเครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าติดตาม
ผู้ศึกษาจึงสรุปว่าการที่องค์กรต้องการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น องค์กร โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมีการประกาศ
นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรทุกคนทราบและยอมรับพร้อมทั้งปฏิบัติตามนโยบาย
ซึ่งสิ่งสำคัญในการดำเนินงานตามนโยบาย ได้แก่ บุคลากรที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ

ทักษะและประสบการณ์ ซึ่งปัจจัยสนับสนุนเหล่านี้ก็คือการสื่อสารข้อมูลเพื่อให้บุคลากรได้รับทราบนโยบายและการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดให้ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 1) การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 2) การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 3) การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และ 4) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 เป็นตัวแปรต้นในการกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้

การจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้มีการดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ตามมาตรฐานสากล เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2551 โดยเริ่มจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช อธิการบดี ผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายและประกาศนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย และกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  2. มุ่งมั่นการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ
  3. สร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย
  4. จัดให้มีการทบทวนขอบเขตสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย รวมถึงการพัฒนาแผนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ
  5. เผยแพร่และสนับสนุนข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสาธารณชน
- มหาวิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน และมีการวางแผนการดำเนินงาน และการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยได้ประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยพบว่าประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม มี 2 ข้อใหญ่ ได้แก่

1. ผลกระทบด้านการสิ้นเปลืองทรัพยากร
  - 1.1 การประหยัดน้ำ
  - 1.2 การประหยัดพลังงาน
  - 1.3 การประหยัดกระดาษ

2. ผลกระทบด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

- 2.1 การจัดระบบการคัดแยกและรวบรวมขยะของมหาวิทยาลัย
- 2.2 การจัดการน้ำเสียของหน่วยงาน
- 2.3 การจัดระบบบำบัดอากาศเสียของหน่วยงาน
- 2.4 การจัดการสารเคมี และความปลอดภัย
- 2.5 การจัดทำระบบ 5 ส.

ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 เรื่อง การนำแผนไปปฏิบัติ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การสื่อสาร มหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการด้านการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ นโยบายและข้อมูลข่าวสารกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมหลายช่องทาง ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ โครงการ ISO 14001 : 2004 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เอกสารประชาสัมพันธ์แก้วเจ้าจอม เอกสารประชาสัมพันธ์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์โครงการทาง เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยและเว็บไซต์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ โดยเสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์โดยแผ่นพับ การจัดนิทรรศการระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 การจัดงานประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการจัดการระบบสิ่งแวดล้อม ของมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์รายวัน

2. การฝึกอบรม มหาวิทยาลัยได้มีการวางแผนและกำหนดการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับ ข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 โดยการจัดการอบรมดังนี้

- 2.1 การอบรม “การดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม”
- 2.2 การอบรมเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุจากเพลิงไหม้
- 2.3 การอบรม “การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน”
- 2.4 การจัดอบรมแม่บ้านในการจัดการขยะ

3. การวางแผนและดำเนินการ โครงการที่พบประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย ดังนี้

- 3.1 โครงการจัดการปัญหาน้ำเสีย
- 3.2 โครงการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย
- 3.3 การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย
  - 3.3.1 การตรวจวัดคุณภาพน้ำ
  - 3.3.2 การตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง

4. การทำความสะอาดมหาวิทยาลัย (Big Cleaning Day)

5. การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน เพื่อเตรียมพร้อมรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก

6. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อวางแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การประชุมติดตามงาน การประชุมทบทวนนโยบาย และหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการที่มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการตามมาตรฐานข้อกำหนดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เวอร์ชัน 2004 ทั้งมหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยบริษัทยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ซึ่งเป็นบริษัทผู้ตรวจประเมินและให้การรับรองมาตรฐาน ในวันพุธที่ 22 ตุลาคม 2551

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ กลิ่นพลับ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจทัศนคติและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ของบริษัท ดัชมิลล์ จำกัด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานของบริษัทดัชมิลล์ จำกัด จำนวน 310 ชุด ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการทำงานกับบริษัท และพนักงานที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 ที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001: 2004 แตกต่างกัน

ณัฐฐันรี หมื่นสุนทร (2547 : 72-73) ศึกษาปัญหา-อุปสรรค และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของอุตสาหกรรมการผลิต โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนฝ่ายบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อม(EMR)ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ISO 14001 จำนวน 525 ชุด ผลการศึกษาพบว่า เรื่องการสร้างจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานในองค์กรมี ปัญหา-อุปสรรคในระดับมากที่สุด เนื่องจากจิตสำนึกหรือทัศนคติที่ดีของคนเราต้องสร้างตั้งแต่ในวัยเด็กและธรรมชาติของมนุษย์ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง หากต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างทันทีทันใดคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นหากองค์กรใดพบปัญหาดังกล่าวควรมีการอบรมหรือให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างจิตสำนึกหรือทัศนคติที่ดีให้กับพนักงานในองค์กร

สุกัญญา ปิ่นอักษรสกุล (2544 : 103) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) ในโรงเรียนกวีละวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียนกวีละวิทยาลัย จำนวน 377 ชุด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอาจารย์มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 โดยพึงพอใจที่ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นระบบที่มีประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน เป็นระบบที่มีการลำดับการทำงานเป็นขั้นตอนเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วางแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ทำให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ตนเองทำ และพึงพอใจในสภาพของโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิม ทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จัก และสนใจจากบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ประสบความสำเร็จในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนกวีละวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มนักเรียนมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 โดยมีความเห็นว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นระบบที่มีประโยชน์ต่อโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นกว่าเดิม และบริเวณโรงเรียนมีความร่มรื่นกว่าเดิมมาก รวมทั้งความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกอาคารดีขึ้นกว่าเดิมมาก นักเรียนมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ตนเองเรียนอยู่มากขึ้น

พนิตนาฏ จรอรบรัมย์ (2547 : 108) ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนฝ่ายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ชุด และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม พนักงานระดับปฏิบัติ และพนักงานบริษัท GUSCO จำนวน 33 ชุด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานทั้งหมดมีความเห็นว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานว่าด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มีความสำคัญมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของพนักงานทุกคน ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร และจิตสำนึกของพนักงานส่งผลต่อความสำเร็จในการขอรับรองมาตรฐาน องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติที่เป็นคณะกรรมการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกสำคัญในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนร่วมมากในด้านการกำหนดนโยบาย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ หรือดำเนินการ การตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุง อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของสำนักงาน อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติที่เป็นพนักงานและลูกจ้างตำแหน่งอื่นๆในสำนัก

งาน และพนักงานผู้รับจ้างปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขโลก ต่างมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับแตกต่างกันไป โดยพนักงานและลูกจ้างตำแหน่งอื่นในสำนักงานมีส่วนร่วมมากในการนำไปปฏิบัติหรือดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมปานกลางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง และพนักงานผู้รับจ้างปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขโลก มีส่วนร่วมปานกลางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การนำไปปฏิบัติหรือดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง

วิวัฒน์ศิริ ศักดิ์วิโรจน์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาเทศบาลที่มีพื้นที่ติดกับแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่งอำเภอโพธาราม และอำเภอดำเนินสะดวก จำนวน 160 ชุด ผลการศึกษาพบว่า โครงการหรือกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นด้านการป้องกันน้ำเสียไหลลงแม่น้ำ (ร้อยละ 55.00) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแม่น้ำแม่กลองทั้งการอนุรักษ์น้ำ ดิน การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรที่เป็นปัจจัยสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และจำนวนประชากรในพื้นที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริลักษณ์ จันโสภา (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานในส่วนกลางของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน 330 ชุด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน จะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พนักงานส่วนใหญ่ให้การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับระบบ ISO 14001 และการที่องค์กรได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และการส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมในทุกตำแหน่งงาน ทำให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และรายละเอียดของการดำเนินการในระบบการจัดการ

สิ่งแวดลอมให้ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับระบบ ISO 14001 เพราะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 อีกทั้งพนักงานยังมีความเข้าใจว่าการดำเนินงานในระบบ ISO 14001 จะต้องอาศัยการร่วมมือกันจึงจะประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึง 3.92

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม ของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประกอบด้วยคณะ 6 คณะวิชา สำนัก 3 สำนัก วิทยาลัย 3 วิทยาลัย กองต่างๆ 5 กอง บัณฑิตวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิต ทั้งหมดจำนวน 333 คน (ข้อมูลจากกองบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา พ.ศ. 2552) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

คณะ/สำนัก/วิทยาลัย/กอง/โรงเรียนสาธิต	จำนวน (N)
คณะครุศาสตร์	9
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	14
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	28
คณะวิทยาการจัดการ	37

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คณะ/สำนัก/วิทยาลัย/กอง/โรงเรียนสาธิต	จำนวน (N)
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	34
คณะศิลปกรรมศาสตร์	14
บัณฑิตวิทยาลัย	10
วิทยาลัยนานาชาติ	7
วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ	5
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	10
กองกลาง	45
กองบริการการศึกษา	21
กองพัฒนานักศึกษา	17
กองบริหารงานบุคคล	18
กองนโยบายและแผน	12
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	34
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม	6
สำนักวิจัยและพัฒนา	4
โรงเรียนสาธิต	9
รวม	333

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้จะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด คือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในส่วนของคณะ สำนัก วิทยาลัย กองต่างๆ และโรงเรียนสาธิต จำนวน 333 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้พัฒนาองค์กร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความรู้ด้านปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับระบบการจัดการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 การรับรู้นโยบายและข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้วัดระดับความรู้ด้านปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 40 ข้อคำถาม

โดยใช้แบบสอบถามตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและทำการแจกแจงความถี่ ให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมของตัวแปร โดยมีการให้คะแนนและเกณฑ์การพิจารณาด้วยการหาพิสัยของช่วงกว้างระดับชั้น ดังนี้

$$\text{พิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\begin{aligned} \text{การแทนค่าสูตร} &= \frac{5-1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนตามสูตรการหาช่วงชั้น ได้ดังนี้

ระดับความเห็น	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย
มีความเห็นระดับสูง	3.68 – 5.00
มีความเห็นระดับปานกลาง	2.34 – 3.67
มีความเห็นระดับต่ำ	1.00 – 2.33

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อใช้วัดระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการติดตามผลของกลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 20 ข้อคำถาม

โดยใช้แบบสอบถามตามมาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับและมีเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

มากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
มาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
น้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูลและทำการแจกแจงความถี่ ให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมของตัวแปร โดยมีการให้คะแนนและเกณฑ์การพิจารณาด้วยการหาพิสัยของช่วงกว้างระดับชั้น ดังนี้

$$\text{พิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{การแทนค่าสูตร} = \frac{5-1}{3}$$

3

$$= 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนตามสูตรการหาช่วงชั้น ได้ดังนี้

ระดับความเห็น	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย
มีความเห็นระดับสูง	3.68 – 5.00
มีความเห็นระดับปานกลาง	2.34 – 3.67
มีความเห็นระดับต่ำ	1.00 – 2.33

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัย ไปทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบ ความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมาย และสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุง แก้ไข และดำเนินการต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา ในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ราย แล้วนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ผลการทดสอบความเชื่อมั่นตามรายละเอียดใน ภาคผนวก ข หน้า 93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลทฤษฎี

ผู้ศึกษาคำเนิการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้ศึกษาคำเนิการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในส่วนของคณะ สำนัก วิทยาลัย กองต่างๆ และโรงเรียนสาธิต จำนวน 333 คน โดยผู้ศึกษาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ผู้ศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในช่วงที่เก็บข้อมูล จึงได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าสำนักงานคณะและสำนักในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากบุคลากรในคณะและสำนัก และผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้บุคลากรด้วยตนเองส่วนหนึ่งด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูล ให้คะแนน บันทึกข้อมูลและทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ 95 ($\alpha=0.05$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation) สถิติทดสอบ(t-test, F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

มีการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เก็บมาได้ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (Percentage)

มีการใช้การวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง (Central Tendency) เป็นการหาค่ากลางของข้อมูลเพื่อใช้เป็นตัวแทนประชากรทั้งหมด โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean)

มีการใช้การวัดการกระจายของข้อมูล (Measure of Variation) เป็นการอธิบายว่าข้อมูลแต่ละค่ามีค่าห่างกันมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนานั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล จะวิเคราะห์เป็นร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม จะวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วม จะวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistic)

ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Different) ดังนี้

ค่า t - test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

ค่า One - Way ANOVA (F - test) ใช้สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสำหรับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน โดยมีการกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 และหากผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่ากลุ่มต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe เพื่อวิเคราะห์หากกลุ่มที่มีความแตกต่าง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับระดับการมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน/งานที่รับผิดชอบ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 โดยสามารถอธิบายลักษณะทั่วไปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน(คน) (n=333)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	94	28.2
	หญิง	239	71.8
2.อายุ	20-30 ปี	206	61.9
	31-40 ปี	86	25.8
	41-50 ปี	34	10.2
	51-60 ปี	7	2.1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน) (n=333)	ร้อยละ	
3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	149	44.7
	10,001-15,000 บาท	155	46.5
	15,001-20,000 บาท	9	2.7
	20,001-25,000 บาท	10	3.0
	25,001 บาทขึ้นไป	10	3.0
4. ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	31	9.3
	ปริญญาตรี	264	79.3
	ปริญญาโท	38	11.4
5. ตำแหน่งงาน/งานที่ รับผิดชอบ	งานบริหารงานทั่วไป	91	27.3
	งานบริการวิชาการ	60	18.0
	งานการเงินและบัญชี	29	8.7
	งานพัสดุ	20	6.0
	งานนโยบายและแผน	19	5.7
	งานบุคคล	15	4.5
	งานประชาสัมพันธ์	10	3.0
	งานกิจการนักศึกษา	17	5.1
	งานวิเทศสัมพันธ์	6	1.8
	อื่นๆ	66	19.8

เพศ

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนสายวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 71.8 หรือ 239 คน ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 28.2 หรือ 94 คน

อายุ

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.9 หรือ 206 คน รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 หรือ 86 คน อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.2 หรือ 34 คน และอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.1 หรือ 7 คน ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.5 หรือ 155 คน รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.7 หรือ 149 คน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.0 หรือ 10 คน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.0 หรือ 10 คน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.7 หรือ 9 คน ตามลำดับ

ระดับการศึกษาสูงสุด

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.3 หรือ 264 คน รองลงมาคือ ระดับการศึกษاپริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 11.4 หรือ 38 คน และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.3 หรือ 31 คน ตามลำดับ

ตำแหน่งงาน/งานที่รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีตำแหน่งที่รับผิดชอบงานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 27.3 หรือ 91 คน รองลงมาคือ ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 19.8 หรือ 66 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานบริการวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 18.0 หรือ 60 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานการเงินและบัญชี คิดเป็นร้อยละ 8.7 หรือ 29 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 6.0 หรือ 20 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานนโยบายและแผน คิดเป็นร้อยละ 5.7 หรือ 19 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานกิจการนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.1 หรือ 17 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 4.5 หรือ 15 คน ตำแหน่งที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 3 หรือ 10 คน และตำแหน่งที่รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 1.8 หรือ 6 คน ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 2) การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 3) การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 4) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 5 โดยสามารถอธิบายลักษณะทั่วไปได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน
 วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004			
1. ท่านเห็นด้วยที่องค์กรดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004	4.06	0.75	สูง
2. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เป็นการเพิ่ม ภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กร	3.11	1.01	ปานกลาง
3. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ช่วยให้ เจ้าหน้าที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	3.89	0.74	สูง
4. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ทำให้เจ้าหน้าที่ตระหนัก ถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม	3.93	0.79	สูง
5. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มีความจำเป็นต่อการ พัฒนาองค์กร	3.91	0.82	สูง
6. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มีประโยชน์ต่อการ พัฒนาตนเองและองค์กร	3.89	0.77	สูง
7. ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มี ความยุ่งยากซับซ้อน	3.20	0.93	ปานกลาง
8. การที่องค์กรจัดทำระบบ ISO 14001:2004 จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมากในด้านสิ่งแวดล้อม	4.06	0.74	สูง
9. ท่านต้องการเข้าร่วมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004	3.59	0.81	ปานกลาง
10. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ถือได้ว่าเป็น วัฒนธรรมองค์กร	3.68	0.80	สูง
รวมการยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	3.73	0.48	สูง
2.การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004			
11. องค์กรของท่านประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการ ดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 อย่างต่อเนื่อง	3.41	0.93	ปานกลาง
12. ท่านสามารถขอข้อมูลการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ได้จากคณะกรรมการดำเนินการจัดการระบบ สิ่งแวดล้อมขององค์กรท่าน	3.41	0.96	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13. องค์กรของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เช่น โครงการประกวด โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์	3.32	1.00	ปานกลาง
14. ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ขององค์กรของท่าน จากเว็บไซต์ขององค์กร	3.17	0.94	ปานกลาง
15. องค์กรของท่านจัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ระบบ ISO 14001:2004 และแจกให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรทราบ	3.25	1.05	ปานกลาง
16. องค์กรของท่านประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ขององค์กรผ่านเสียงตามสายให้เจ้าหน้าที่ทราบ	3.12	1.13	ปานกลาง
17. องค์กรของท่านลงข่าวกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ทุกกิจกรรม ในวารสารข่าวขององค์กร	3.26	1.00	ปานกลาง
18. ท่านสามารถติดตามข่าวสารกิจกรรม ระบบ ISO14001:2004 ได้จากบอร์ดประชาสัมพันธ์ขององค์กร	3.24	0.91	ปานกลาง
19. หน่วยงานของท่านมีแฟ้มเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบ ISO14001:2004	3.15	0.97	ปานกลาง
20. ท่านรับรู้ข่าวสารการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ขององค์กร จากการประชุมในหน่วยงาน	3.08	0.97	ปานกลาง
รวมการรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	3.24	0.83	ปานกลาง
3.การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004			
21. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมจำเป็นสำหรับ การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004	3.83	0.88	สูง
22. องค์กรของท่านส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004 ภายนอกองค์กร	3.47	0.96	ปานกลาง
23. องค์กรของท่านส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004 ภายในองค์กร	3.44	0.99	ปานกลาง
24. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมต้องเหมาะสมกับหน้าที่งานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมในองค์กร	3.62	0.89	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
25. ท่านคิดว่า การดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ต้องจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ	3.82	0.83	สูง
26. องค์กรของท่านจัดให้มีการอบรมฟื้นฟูความรู้และเพิ่มเติมความรู้ใหม่ เกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004	3.43	1.00	ปานกลาง
27. ท่านคิดว่า การฝึกอบรมทำให้เจ้าหน้าที่มีจิตสำนึกและตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม	3.86	0.80	สูง
28. ท่านเข้าร่วมการฝึกอบรมทุกครั้ง ที่องค์กรของท่านจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004	3.29	1.06	ปานกลาง
29. ผู้บริหารควรกำหนดประสบการณ์การฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับระบบ ISO 14001:2004	3.71	0.83	สูง
30. ท่านคิดว่า เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้เพียงพอที่จะทำงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบ ISO 14001:2004	3.82	0.79	สูง
รวมการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	3.63	0.66	ปานกลาง
4.การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004			
31. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ในองค์กรของท่านจะต้องมีคู่มือเพื่อกำหนดความรับผิดชอบ ระเบียบปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติ และการควบคุมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	3.75	0.89	สูง
32. รายละเอียดในคู่มือการจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบ ISO 14001:2004 ทำให้ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง	3.69	0.84	สูง
33. นโยบายสิ่งแวดล้อมถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร	3.77	0.82	สูง
34. การแยกขยะเป็น ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม	4.05	0.81	สูง
35. ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์กร และต้องแน่ใจว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้อง	3.89	0.83	สูง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
36. การนำระบบ ISO 14001:2004 มาใช้ในองค์กรจะทำให้ องค์กรมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด	3.96	0.90	สูง
37. องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันอาจ เกิดกับชุมชนหรือสังคมรอบข้าง	3.96	0.82	สูง
38. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมระบบ ISO 14001:2004 กำหนดให้การฝึกซ้อมการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ ฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น	3.84	0.79	สูง
39. การดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ต้องมีการตรวจ ติดตามอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	3.84	0.76	สูง
40. การดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ให้ได้รับการ รับรองมาตรฐาน ปัจจัยสำคัญคือความพร้อมของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ความรู้ระบบงาน และเทคโนโลยี	3.96	0.75	สูง
รวมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	3.87	0.63	สูง
ความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ย	3.62	0.53	ปานกลาง

การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในด้านการยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48

การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83

การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในด้านการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

ความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ประกอบด้วยด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 6 โดยสามารถอธิบายลักษณะทั่วไปได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการวางแผน			
1. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดแผนการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	3.02	1.05	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	3.01	1.11	ปานกลาง
3. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	3.14	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4. ท่านได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานระบบ 14001:2004 ด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการตรวจติดตาม	3.07	1.09	ปานกลาง
รวมด้านการวางแผน	3.06	1.00	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติ			
5. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ให้เป็นไปตามนโยบาย	3.32	1.00	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารตามวัตถุประสงค์ของระบบ ISO 14001:2004	3.14	1.15	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบ ISO 14001:2004	3.31	1.05	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	3.28	1.07	ปานกลาง
9. ท่านเต็มใจเข้าร่วมการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ถึงแม้จะทำให้ภาระงานเพิ่มขึ้น	3.60	0.84	ปานกลาง
10. ท่านคิดว่าท่านมีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือในหน่วยงาน ในการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	3.37	0.89	ปานกลาง
11. ท่านคิดว่าการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ทำให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีความร่วมมือกันพัฒนาองค์กร	3.63	0.88	ปานกลาง
12. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ทุกระดับต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่พบอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.88	สูง
รวมด้านการปฏิบัติ	3.43	0.79	ปานกลาง
ด้านการรับผลประโยชน์			
13. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่องค์กรของท่านได้รับการรับรองมาตรฐานระบบ ISO 14001:2004	3.77	0.85	สูง
14. ท่านรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม	3.78	0.86	สูง
15. ท่านคิดว่าการที่องค์กรได้รับการรับรองมาตรฐานระบบ ISO 14001:2004 ท่านก็ร่วมได้รับประโยชน์ด้วย จากสิ่งแวดล้อมในองค์กรที่ดีขึ้น	3.76	0.88	สูง
รวมด้านการรับผลประโยชน์	3.77	0.80	สูง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการติดตามผล			
16. ท่านเคยร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004	2.98	1.18	ปานกลาง
17. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจติดตามระบบ ISO 14001:2004	2.96	1.18	ปานกลาง
18. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของการตรวจติดตามในระบบ14001:2004	2.98	1.14	ปานกลาง
19. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อจัดทำเอกสารประกอบการติดตามผลการดำเนินงานระบบ14001:2004	3.09	1.19	ปานกลาง
20. ท่านได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบ14001:2004	2.88	1.17	ปานกลาง
รวมด้านติดตามผล	2.98	1.07	ปานกลาง
ระดับการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ย	3.31	0.78	ปานกลาง

ด้านการวางแผน

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรในด้านการวางแผน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00

ด้านการปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรในด้านการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79

ด้านการรับผลประโยชน์

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรในด้านการรับผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

ด้านการติดตามผล

เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรในด้านการติดตามผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ 1 : ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แบ่งออกเป็น 5 สมมุติฐานย่อย ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1.1 : เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการวางแผน	3.17	1.02	3.01	0.99	1.27	0.21
ด้านการปฏิบัติ	3.51	0.84	3.40	0.77	1.14	0.25
ด้านการรับผลประโยชน์	3.79	0.82	3.76	0.79	0.38	0.70
ด้านการติดตามผล	3.12	1.04	2.92	1.07	1.54	0.13
โดยรวม	3.40	0.82	3.27	0.77	1.31	0.19

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 1.2 : อายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	6.52	3	2.17		
					2.20	0.09
	ภายในกลุ่ม	325.02	329	0.99		
	รวม	331.54	332			
ด้านการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2.06	3	0.69		
					1.10	0.35
	ภายในกลุ่ม	205.38	329	0.62		
	รวม	207.43	332			
ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	1.76	3	0.59		
					0.92	0.43
	ภายในกลุ่ม	209.17	329	0.64		
	รวม	210.93	332			
ด้านการติดตามผล	ระหว่างกลุ่ม	4.06	3	1.35		
					1.19	0.31
	ภายในกลุ่ม	373.47	329	1.14		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
	รวม	377.52	332			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.56	3	0.85		
					1.39	0.25
	ภายในกลุ่ม	201.85	329	0.61		
	รวม	204.41	332			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุไม่มีผลการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานที่ 1.3 : รายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	7.14	4	1.78		
					1.80	0.13
	ภายในกลุ่ม	324.40	328	0.99		
	รวม	331.54	332			

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	5.51	4	1.38		
					2.24	0.06
	ภายในกลุ่ม	201.93	328	0.62		
	รวม	207.43	332			
ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	2.93	4	0.73		
					1.16	0.33
	ภายในกลุ่ม	208.00	328	0.63		
	รวม	210.93	332			
ด้านการติดตามผล	ระหว่างกลุ่ม	4.49	4	1.12		
					0.99	0.42
	ภายในกลุ่ม	373.04	328	1.14		
	รวม	377.52	332			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.06	4	1.02		
					1.66	0.16
	ภายในกลุ่ม	200.35	328	0.61		
	รวม	204.41	332			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานที่ 1.4 : ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	3.74	2	1.87		
					1.88	0.15
	ภายในกลุ่ม	327.80	330	0.99		
	รวม	331.54	332			
ด้านการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4.00	2	2.0		
					3.24	0.04*
	ภายในกลุ่ม	203.44	330	0.62		
	รวม	207.43	332			
ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	0.96	2	0.48		
					0.75	0.47
	ภายในกลุ่ม	209.97	330	0.64		
	รวม	210.93	332			
ด้านการติดตามผล	ระหว่างกลุ่ม	3.39	2	1.69		
					1.49	0.23
	ภายในกลุ่ม	374.14	330	1.13		
	รวม	377.52	332			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.42	2	1.21		
					1.98	0.14
	ภายในกลุ่ม	201.99	330	0.61		
	รวม	204.41	332			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		3.09	3.47	3.43
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.09	-	0.38*	0.35
ปริญญาตรี	3.47		-	0.34
ปริญญาโท	3.43			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาศิลปกรรม

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 1 คู่ ได้แก่ การศึกษาระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติมากกว่า การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

สมมุติฐานที่ 1.5 : ตำแหน่งงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำแนกตามตำแหน่งงาน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	15.07	9	1.67		
					1.71	0.09
	ภายในกลุ่ม	316.47	323	0.98		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
	รวม	331.54	332			
ด้านการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4.15	9	0.46		
					0.73	0.68
	ภายในกลุ่ม	203.29	323	0.63		
	รวม	207.43	332			
ด้านการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	5.37	9	0.60		
					0.94	0.49
	ภายในกลุ่ม	205.56	323	0.64		
	รวม	210.93	332			
ด้านการติดตามผล	ระหว่างกลุ่ม	9.21	9	1.02		
					0.90	0.53
	ภายในกลุ่ม	368.31	323	1.14		
	รวม	377.52	332			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	6.57	9	0.73		
					1.19	0.30
	ภายในกลุ่ม	197.84	323	0.61		
	รวม	204.41	332			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า ตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานที่ 2 : ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับการดำเนินงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แบ่งออกเป็น 4 สมมุติฐานย่อย ดังนี้

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม									
	ด้านการวางแผน		ด้านการปฏิบัติ		ด้านการรับผลประโยชน์		ด้านการติดตามผล		โดยรวม	
	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P
1.การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	0.38*	.00	0.52*	.00	0.52*	.00	0.32*	.00	0.50*	.00
2.การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	0.72*	.00	0.71*	.00	0.49*	.00	0.69*	.00	0.77*	.00
3.การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	0.63*	.00	0.73*	.00	0.57*	.00	0.59*	.00	0.73*	.00
4.การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	0.40*	.00	0.61*	.00	0.64*	.00	0.37*	.00	0.57*	.00

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัจจัยสนับสนุน การมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม									
	ด้านการวางแผน		ด้านการปฏิบัติ		ด้านการรับ ผลประโยชน์		ด้านการ ติดตามผล		โดยรวม	
	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P
ปัจจัยสนับสนุน การมีส่วนร่วม โดยรวม	0.68*	.00	0.80*	.000	0.67*	.00	0.63*	.00	0.80*	.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานที่ 2.1 : การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.38 , 0.52 , 0.52 และ 0.32 ตามลำดับ

สมมุติฐานที่ 2.2 : การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.77 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ

ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.72 , 0.71 , 0.49 และ 0.69 ตามลำดับ

สมมุติฐานที่ 2.3 : การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.63 , 0.73 , 0.57 และ 0.59 ตามลำดับ

สมมุติฐานที่ 2.4 : การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.40 , 0.61 , 0.64 และ 0.37 ตามลำดับ

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยรวมมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม

โดยรวม กับ การมีส่วนร่วมโดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.80 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และ ด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.68 , 0.80 , 0.67 และ 0.63 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม ของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ พัฒนาองค์กร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

1.2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การยอมรับและปฏิบัติตาม นโยบาย การรับรู้นโยบายและข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม และการมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมี ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทาทั้งหมด ในส่วนของคณะ สำนัก วิทยาลัย กองต่างๆ และโรงเรียนสาธิต จำนวน 333 คน โดยผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการหาปัจจัยที่มี ผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้าง

ขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม และแบบสอบถามการมีส่วนร่วม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS 11.5 for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ระดับของความเชื่อมั่นในระดับร้อยละ 95 ($\alpha = 0.05$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมุติฐานในการวิจัย และได้นำเสนอข้อมูลต่างๆ ด้วยค่าทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับอธิบายปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

3. ค่า t - test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ กับ การมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

4. ค่า One - Way ANOVA (F - test) ใช้สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสำหรับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป หากผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่ากลุ่มต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe เพื่อวิเคราะห์หากกลุ่มที่มีความแตกต่าง ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน กับ การมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายการรับรู้นโยบายและข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนสายวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 71.8 มีอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.9 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.3 มีตำแหน่งที่รับผิดชอบงานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 27.3

2. ลักษณะทั่วไปของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมพบว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนสายวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

3. ลักษณะทั่วไปของการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานและผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร กล่าวคือ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมที่ไม่แตกต่างกัน

2. สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับการดำเนินงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการ

สิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลของการศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม พบว่า การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล

จากผลการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่องค์กรได้รับการรับรองมาตรฐานระบบ ISO 14001:2004 และมีความรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม นอกจากนี้ยังรวมถึงความรู้สึกปลอดภัยในการปฏิบัติงานในองค์กร และผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนหรือเสนอความคิดเห็น รวมถึงเข้าร่วมประชุมและการตรวจติดตามผลเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบ ISO 14001:2004 ในระดับปานกลาง โดยที่องค์กรไม่ได้มีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอย่างทั่วถึง ผู้ที่ได้มีส่วนร่วมในด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ หรือได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการดำเนินการระบบ 14001:2004 ซึ่งผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของพนิตนาฎ จรอรรมย์(2547:108) ที่ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ พบว่า พนักงานผู้รับจ้างปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบสาธาณูปโภค มีส่วนร่วมปานกลางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การนำไปปฏิบัติหรือดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง

2.เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน ตามสมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จากการสรุปสมมุติฐานย่อยที่ 1.1 ถึง 1.5 พบว่า ปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอภิปรายผลได้ตามสมมุติฐานย่อยได้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1.1 : เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาที่พบว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า เพศหญิงและเพศชายมีความทัดเทียมกันมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจึงมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้กับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ โดยไม่ได้คำนึงถึงเพศ แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของบุคคล ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริลักษณ์ จัน โภคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาร่วมกันของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร

สมมุติฐานที่ 1.2 : อายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาที่พบว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้กับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ โดยไม่ได้คำนึงถึงอายุ แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของบุคคล ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรินทร์ กลิ่นพลับ (2550:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ของ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกันมีผลต่อทัศนคติต่อระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 แตกต่างกัน แต่ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จัน โภคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาร่วมกันของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกัน

จะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 1.3 : รายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า รายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า รายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาที่พบว่ารายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือรายได้เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้น แต่เจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจในการปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติหน้าที่หลักปกติหรือถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งผลของการศึกษารั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จัน โภคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิฑูการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน และผลของการศึกษารั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรินทร์ กลิ่นพลับ (2550:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ของ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด พบว่า พนักงานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีผลต่อทัศนคติต่อระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 1.4 : ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาการศึกษาระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติมากกว่าเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

จากผลการศึกษาที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการจะมีระดับการศึกษาที่ต่างกันแต่ทุกคนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมได้โดยการเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาจึงมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้กับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ โดยไม่ได้คำนึงถึงระดับการศึกษา แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของบุคคล ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จันโกคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน และผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิวัฒน์ศิริ ศักดิ์วีโรจน์(2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา แตกต่างก็มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 1.5 : ตำแหน่งงานมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านแล้วพบว่า ตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาที่พบว่าตำแหน่งงานไม่มีผลการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ปฏิบัติหน้าที่ทุกตำแหน่งงานได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จันโกคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะทำให้การมีส่วนร่วมของพนักงานในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กรแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิวัฒน์ศิริ ศักดิ์วิโรจน์(2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างก็มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

3. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับการดำเนินงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 กับ การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ตามสมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การยอมรับการดำเนินงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยรวมมีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาต่อการนำระบบการ

จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่าง ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยรวม กับ การมีส่วนร่วมโดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.804 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.68 , 0.80 , 0.67 และ 0.63 ตามลำดับ โดยสามารถอภิปรายผลได้ตามสมมุติฐานย่อยได้ดังนี้

สมมุติฐานที่ 2.1 : การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.496 ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.38 , 0.52 , 0.52 และ 0.32 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่พบว่าการยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการเห็นว่าการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีประโยชน์ต่อตนเอง องค์กร และสังคมส่วนรวม ทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยยอมรับว่าการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 เป็นวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งผลของการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จันโกคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ให้การยอมรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับระบบ ISO 14001

สมมุติฐานที่ 2.2 : การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.766 ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.72 , 0.71 , 0.49 และ 0.69 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่พบว่า การรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้มีการสื่อสารข้อมูล และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 หลายช่องทาง ได้แก่ การลงสารข่าวแก่เจ้าจอม การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย การแจกแผ่นพับไปตามหน่วยงาน การติดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เช่น โครงการประกวดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ทำให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการได้รับรู้กิจกรรมต่างๆ และทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มากขึ้น ซึ่งผลของการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จันโกคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิฑูการบิณแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า การที่องค์กรได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ทำให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และรายละเอียดของการดำเนินการในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จ

สมมุติฐานที่ 2.3 : การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.731 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.63 , 0.73 , 0.57 และ 0.59 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่พบว่า การได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ทำให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการได้มีการฟื้นฟูความรู้เดิมและเพิ่มพูนความรู้ใหม่ อีกทั้งยังสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน ได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 จากภายนอกองค์กรด้วย ซึ่งผลของการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของศิริลักษณ์ จันโกคา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า การที่องค์กรส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมในทุกตำแหน่งงาน ทำให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และรายละเอียดของการดำเนินการในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของฉวีจันทร์ หมั่นสุนทร(2547:72-73) ที่ได้ศึกษาปัญหา-อุปสรรคและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของอุตสาหกรรมการผลิต พบว่า เรื่องการสร้างจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานในองค์กร ควรมีการอบรมหรือให้พนักงานมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างจิตสำนึกหรือทัศนคติที่ดีให้กับพนักงานในองค์กร

สมมุติฐานที่ 2.4 : การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กรโดยรวมอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.572 เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) เท่ากับ 0.40 , 0.61 , 0.64 และ 0.37 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่พบว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร แสดงให้เห็นว่า การจะดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาต้องให้การสนับสนุนทุกๆ ด้าน ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ของพัชรินทร์ กลิ่นปลั่ง(2550:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจ ทักษะและควมพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ของ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด พบว่า พนักงานที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2004 ที่ต่างกันมีผลต่อทัศนคติต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001: 2004 แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริลักษณ์ จันโสภา(2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร พบว่า การที่องค์กรส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมในทุกตำแหน่งงาน ทำให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน และรายละเอียดของการดำเนินการในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้ มีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษานี้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเท่านั้น
2. ข้อมูลที่ได้จากคลาดเคลื่อนเนื่องจากเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการบางคนเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับเข้ามาใหม่แทนคนเดิมที่ลาออกในช่วงที่ผู้ศึกษาเก็บข้อมูล ทำให้เจ้าหน้าที่กลุ่มที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมจึงยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร สามารถที่จะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการพัฒนาระดับและรูปแบบของการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการยอมรับการดำเนินการที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

ถึงแม้ผลการศึกษาเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะพบว่ามีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในด้านการยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.73 แต่การรับรองมาตรฐาน ISO 14001:2004 มีระยะเวลาในการรับรอง 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศให้การรับรอง ดังนั้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาควรทบทวนนโยบาย ความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และสามารถที่จะดำเนินการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่หลักตามปกติ โดยไม่เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน หรือสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการยอมรับให้มากขึ้น

2. ด้านการรับรู้นโยบายและข่าวสารที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาควรมีการสื่อสารข้อมูลใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการทุกคนทุกตำแหน่งเห็นว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร และรู้สึกว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กร อีกทั้งควรมอบหมายผู้บริหารระดับคณะ สำนัก และหน่วยงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบในการถ่ายทอดนโยบายและข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งด้วย

3. ด้านการได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการทุกคนได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับ ISO 14001:2004 ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัยตลอดเวลา

4. ด้านการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ให้กับเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน

วิชาการทุกคน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่รับเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการลาออกและการรับเข้าเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง ทำให้มีเจ้าหน้าที่เข้าใหม่ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 หากไม่ได้รับการกระตุ้นหรือสร้างความรู้ความเข้าใจ ก็อาจจะเป็นเหตุให้เกิดการไม่ยอมรับในการดำเนินการที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 และจะเป็นอุปสรรคในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้ในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนได้

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรขององค์กรทุกกลุ่ม และอาจมีปัจจัยอื่นนอกเหนือจากปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระหว่างเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ กับเจ้าหน้าที่สายวิชาการ

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมอื่น ที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านนโยบาย เป็นต้น

4. ควรศึกษาปัญหา – อุปสรรค ต่อการพัฒนากระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ. ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สายธาร, 2544.

ชเรศ ศรีสถิตย์. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : บริษัทแอกทีฟพริ้นท์ จำกัด, 2549.

นงนภัส คู่ขวัญ เทียงกมล. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์, 2548.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มูลนิธิปริญญาโทนักบริหารรัฐกิจ. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

วันชัย วัฒนศัพท์. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2544.

วิเชียร วิทย์อุดม. การพัฒนาองค์กร. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด, 2550.

สร ปิ่นอักษรสกุล. ผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2548.

สยาม อรุณศรีมรกต. ความรู้เบื้องต้นและข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549.

_____. ISO 14001:2004 ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.

สุเทพ ชีรศาสตร์. ISO 14001 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2540.

สุธรรม รัตนโชติ. การจัดการคุณภาพสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด, 2552.

สุนันทา เลहनันทน์. การพัฒนาองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2548.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

เอกสารงานวิจัย

กนกอร จันทโชติ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชนคลื่นพัฒนาอำเภอเสนา เอฟเอ็ม 90.75 เมกกะเฮิรซ์ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2550.

กิตติพงษ์ รุ่งท้วม. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเทศบาลนครพิษณุโลก.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาการบริหารจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552.

ฉวีวรรณ สุมงคล. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนในพื้นที่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2550.

ชลอ รอดปัญญา. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2550.

ณัฐนรี หมั่นสุนทร. “การศึกษาปัญหา-อุปสรรค และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001ของอุตสาหกรรมการผลิต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาธุรกิจอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2547.

ธนพร ทวีสุข. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอนเจดีย์ อำเภออนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาการบริหารจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2549.

พนิตนาฏ จรอรรมย์. “องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำมาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001ของสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ?” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

พัชรินทร์ กลิ่นพลับ. “ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 ของ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด.” สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

วิวัฒน์ศิริ สักดีวิโรจน์. “การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

วิภา จิตรแก้ว. “ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 : ศึกษากรณี บริษัท บางจากปิโตรเลียม มหาชน(จำกัด).” ภาคนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2546.

ศิริลักษณ์ จันโกคา. “การมีส่วนร่วมของพนักงานบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้พัฒนาองค์กร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.

ศุภาพร ผิวงาม. “การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี.” สารนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

สุกัญญา ปิ่นอักษรสกุล. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) ในโรงเรียนกวีละวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

สุรภัทร ปานทอง. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552.

สิ่งพิมพ์รัฐบาลและเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, “ผลการดำเนินงาน โครงการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล ISO 14001:2004, มกราคม-ตุลาคม 2551,” 15 ตุลาคม 2551.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ.2550 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก http://infofile.pcd.go.th/mgt/Report_Thai2550.pdf?CFID=17524.

ภาษาต่างประเทศ

Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. Rural Development Participation. New York : Cornell
University, 1977.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถาม

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร**

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท ของ นางรวิณัท พระยาน้อย รหัสนักศึกษา 51601736 สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้อมูลของท่านจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนรวิณัท พระยาน้อย
นักศึกษาระดับปริญญาโท

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มาใช้พัฒนาองค์กร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20 - 30 ปี 3. 31 - 40 ปี
 4. 41 - 50 ปี 5. 51 - 60 ปี

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 2. 10,001 - 15,000 บาท
 3. 15,001 - 20,000 บาท 4. 20,001 - 25,000 บาท
 5. 25,001 บาท ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. ปริญญาโท 4. ปริญญาเอก

5. ตำแหน่งงาน/งานที่รับผิดชอบ

1. งานบริหารงานทั่วไป 2. งานบริการวิชาการ
 3. งานการเงินและบัญชี 4. งานพัสดุ
 5. งานนโยบายและแผน 6. งานบุคคล
 7. งานประชาสัมพันธ์ 8. งานกิจการนักศึกษา
 9. งานวิเทศสัมพันธ์ 10. อื่นๆ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นท่านมากที่สุด

การยอมรับการดำเนินการที่เกี่ยวกับ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ท่านเห็นด้วยที่องค์กรดำเนินการ จัดทำระบบ ISO 14001:2004					
2. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เป็นการเพิ่มภาระงาน ให้กับเจ้าหน้าที่ในองค์กร					
3. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ช่วยให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น					
4. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ทำให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อม					
5. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มีความจำเป็นต่อการพัฒนาองค์กร					
6. การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและ องค์กร					
7. ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 มีความยุ่งยาก ซับซ้อน					
8. การที่องค์กรจัดทำระบบ ISO 14001:2004 จะเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวมอย่างมากในด้านสิ่งแวดล้อม					
9. ท่านต้องการเข้าร่วมทุกกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004					

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กร					
11. องค์กรของท่านประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 อย่างต่อเนื่อง					
12. ท่านสามารถขอข้อมูลการดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ได้จากคณะกรรมการดำเนินการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมขององค์กรท่าน					
13. องค์กรของท่านส่งเสริมการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์การจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เช่น โครงการประกวดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์					
14. ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ขององค์กรของท่าน จากเว็บไซต์ขององค์กร					
15. องค์กรของท่านจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ระบบ ISO 14001:2004 และแจกให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรทราบ					
16. องค์กรของท่านประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ขององค์กรผ่านเสียงตามสายให้เจ้าหน้าที่ทราบ					

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
17. องค์กรของท่านลงข่าวกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ทุกกิจกรรม ในวารสารข่าวขององค์กร					
18. ท่านสามารถติดตามข่าวสารกิจกรรม ระบบ ISO14001:2004 ได้จากบอร์ดประชาสัมพันธ์ขององค์กร					
19. หน่วยงานของท่านมีเพิ่มเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ ระบบ ISO14001:2004					
20. ท่านรับรู้ข่าวสารการจัดทำระบบ ISO14001:2004 ขององค์กร จากการประชุมในหน่วยงาน					
การได้รับการฝึกอบรม					
21. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมจำเป็นสำหรับ การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004					
22. องค์กรของท่านส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้อความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004 ภายนอกองค์กร					
23. องค์กรของท่านส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้อความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004 ภายในองค์กร					

การได้รับการฝึกอบรม	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
24. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมต้องเหมาะสมกับหน้าที่งานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมในองค์กร					
25. ท่านคิดว่าการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ต้องจัดฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ					
26. องค์กรของท่านจัดให้มีการอบรมฟื้นฟูความรู้และเพิ่มเติมความรู้ใหม่เกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004					
27. ท่านคิดว่าการฝึกอบรมทำให้เจ้าหน้าที่มีจิตสำนึกและตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม					
28. ท่านเข้าร่วมการฝึกอบรมทุกครั้งที่องค์กรของท่านจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบ ISO 14001:2004					
29. ผู้บริหารควรกำหนดประสิทธิภาพการฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับระบบ ISO 14001:2004					
30. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้เพียงพอที่จะทำงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบ ISO 14001:2004					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
31. การดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ในองค์กรของท่านจะต้องมีคู่มือเพื่อกำหนดความรับผิดชอบ ระเบียบปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติ และการควบคุมในระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม					
32. รายละเอียดในคู่มือการจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบ ISO 14001:2004 ทำให้ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง					
33. นโยบายสิ่งแวดล้อมถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร					
34. การแยกขยะเป็น ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม					
35. ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์กร และต้องแน่ใจว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ถูกนำไปใช้อย่างถูกต้อง					
36. การนำระบบ ISO 14001:2004 มาใช้ในองค์กรจะทำให้องค์กรมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ การจัดการสิ่งแวดล้อม	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
37. องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 เพื่อป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันอาจเกิดกับชุมชนหรือสังคมรอบข้าง					
38. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมระบบ ISO 14001:2004 กำหนดให้การฝึกซ้อมการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสิ่งจำเป็น					
39. การดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ต้องมีการตรวจติดตามอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง					
40. การดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปัจจัยสำคัญคือความพร้อมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ความรู้ระบบงาน และเทคโนโลยี					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้
พัฒนาองค์กร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง หน้าข้อที่ท่านคิดว่าตรงกับข้อเท็จจริงหรือเห็นว่า
เหมาะสมมากที่สุด

การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดแผนการ ดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการ ดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
3. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
4. ท่านได้รับโอกาสในการแสดง ความคิดเห็นในการดำเนินงานระบบ 14001:2004 ด้านการวางแผน การ ปฏิบัติ และการตรวจติดตาม					
การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ					
5. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนการ ดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ให้ เป็นไปตามนโยบาย					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสาร ตามวัตถุประสงค์ของระบบ ISO 14001:2004					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม ขั้นตอนของระบบ ISO 14001:2004					

การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
9. ท่านเต็มใจเข้าร่วมการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ถึงแม้จะทำให้ภาระงานเพิ่มขึ้น					
10. ท่านคิดว่าท่านมีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือในหน่วยงาน ในการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
11. ท่านคิดว่าการดำเนินการระบบ ISO 14001:2004 ทำให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีความร่วมมือกันพัฒนาองค์กร					
12. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ทุกระดับต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่พบอย่างต่อเนื่อง					
การมีส่วนร่วมในด้านการรับ ผลประโยชน์					
13. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจที่องค์กรของท่านได้รับการรับรองมาตรฐานระบบ ISO 14001:2004					
14. ท่านรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดทำระบบ ISO 14001:2004 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม					

การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การมีส่วนร่วมในด้านการรับ ผลประโยชน์					
15. ท่านคิดว่า การที่องค์กรได้รับการ รับรองมาตรฐานระบบ ISO 14001:2004 ท่านก็ร่วมได้รับ ประโยชน์ด้วย จากสิ่งแวดล้อมใน องค์กรที่ดีขึ้น					
การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล					
16. ท่านเคยร่วมประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการระบบ ISO 14001:2004					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจติดตาม ระบบ ISO 14001:2004					
18. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แก้ไขปัญหาที่ไม่เป็นไปตาม ข้อกำหนดของการตรวจติดตามใน ระบบ14001:2004					
19. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เพื่อจัดทำเอกสารประกอบการติดตาม ผลการดำเนินงานระบบ14001:2004					
20. ท่านได้รับมอบหมายให้เป็น ผู้ตรวจสอบการดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับระบบ14001:2004					

\

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สงขลา

ตารางที่ 14 แสดงค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมรายข้อ (Item-total Statistics)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	165.5000	238.8103	.6846	.9370
2	167.0000	265.7931	-.2771	.9476
3	165.4000	249.6276	.4140	.9392
4	165.4000	248.1103	.4504	.9390
5	165.6000	238.2483	.6944	.9369
6	165.5333	237.9126	.7273	.9366
7	166.6333	251.0678	.1539	.9431
8	165.2333	245.7023	.6437	.9378
9	165.7333	240.2023	.6644	.9372
10	165.7000	241.9414	.6563	.9374
11	165.7333	243.5126	.6505	.9375
12	165.6333	243.3437	.7179	.9372
13	166.4000	235.6276	.6258	.9377
14	165.9333	234.7540	.6842	.9369
15	165.5667	241.3575	.6319	.9375
16	166.0000	243.3793	.4854	.9389
17	165.8333	248.3506	.3388	.9400
18	165.9000	251.7483	.1885	.9415
19	165.6333	237.1368	.7127	.9367
20	165.7333	238.0644	.6790	.9370
21	165.3667	240.8609	.8264	.9364
22	165.5667	239.2195	.6827	.9370
23	165.4667	241.7057	.6788	.9372
24	165.6000	246.0414	.4735	.9388
25	165.2667	252.5471	.2500	.9403
26	165.7667	240.3230	.7735	.9365

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
27	165.4667	250.5333	.3717	.9395
28	165.3000	243.9414	.7350	.9372
29	165.6000	247.6276	.4351	.9391
30	165.3333	246.8506	.6430	.9380
31	165.2333	247.4264	.5441	.9385
32	165.3667	246.9989	.5055	.9386
33	165.2000	246.8552	.6681	.9379
34	165.1000	251.1966	.4199	.9393
35	165.4333	249.4264	.3858	.9394
36	165.2000	247.7517	.5327	.9385
37	165.3667	247.4816	.4806	.9388
38	165.2000	250.3034	.4411	.9391
39	165.3000	246.4241	.4906	.9387
40	165.2667	243.9264	.6682	.9375

ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมมีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง   จำนวนข้อคำถาม = 40 ข้อ   Alpha = .9400

ตารางที่ 15 แสดงค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมรายข้อ (Item-total Statistics)

จำแนกตามด้านต่างๆ 4 ด้าน

1. ด้านการยอมรับการดำเนินการที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	36.2667	17.9264	.7268	.7555
2	37.7667	37.7667	-.3507	.8922

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
3	36.1667	21.0402	.4740	.7894
4	36.1667	21.3161	.3678	.7974
5	36.3667	17.1368	.8388	.7401
6	36.3000	17.3897	.8233	.7433
7	37.4000	19.1448	.3824	.8036
8	36.0000	19.7931	.7431	.7679
9	36.5000	18.5345	.6733	.7635
10	36.4667	18.4644	.7707	.7554
<p>ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้าน การยอมรับการดำเนินการที่เกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2004 มีดังนี้ จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง จำนวนข้อคำถาม = 10 ข้อ Alpha = .8034</p> <p>มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์</p> <p>2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร</p>				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
11	35.8667	29.7057	.7304	.8661
12	35.7667	30.0471	.7463	.8666
13	36.5333	25.3609	.8239	.8533
14	36.0667	27.3747	.6482	.8695
15	35.7000	28.9759	.6888	.8665
16	36.1333	28.8782	.6141	.8714
17	35.9667	30.8609	.4491	.8824
18	36.0333	31.4816	.3495	.8895
19	35.7667	29.0126	.5877	.8734
20	35.8667	28.8782	.6049	.8721

ตารางที่ 15 (ต่อ)

<p>ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีดังนี้ จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง จำนวนข้อคำถาม = 10 ข้อ Alpha = .8829</p> <p>3. ด้านการได้รับการฝึกอบรม</p>				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
21	39.1333	17.4299	.7505	.8741
22	39.3333	16.9195	.6111	.8858
23	39.2333	16.9437	.7280	.8749
24	39.3667	17.6885	.5793	.8863
25	39.0333	19.1368	.4637	.8922
26	39.5333	16.4644	.8595	.8650
27	39.2333	18.5989	.5958	.8846
28	39.0667	18.4092	.6180	.8832
29	39.3667	18.1713	.5413	.8884
30	39.1000	18.6448	.6517	.8822
<p>ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้านการได้รับการฝึกอบรม มีดังนี้ จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง จำนวนข้อคำถาม = 10 ข้อ Alpha = .8925</p> <p>4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม</p>				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
31	41.0667	13.7195	.6909	.8769
32	41.2000	13.9586	.5460	.8875
33	41.0333	13.6195	.8458	.8687

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
34	40.9333	14.2713	.7198	.8775
35	41.2667	13.9264	.5620	.8862
36	41.0333	14.0333	.6186	.8818
37	41.2000	14.0966	.5141	.8898
38	41.0333	14.3092	.6392	.8811
39	41.1333	13.4299	.6057	.8839
40	41.1000	13.3345	.6984	.8761

ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมด้าน
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง   จำนวนข้อคำถาม = 10 ข้อ   Alpha = .8916

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชศึกษาศาสตร์

ตารางที่ 16 แสดงค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วมรายข้อ (Item-total Statistics)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	77.0333	117.1368	.6941	.9322
2	77.0667	117.0989	.7817	.9305
3	76.6333	120.3092	.7103	.9321
4	77.3000	115.2517	.7307	.9315
5	76.6667	123.5402	.6116	.9339
6	77.1667	114.0057	.7701	.9306
7	76.4667	127.5678	.3526	.9375
8	76.4333	122.8057	.7399	.9325
9	76.4333	122.8057	.7399	.9325
10	76.7333	119.9264	.6619	.9328
11	76.5000	124.3966	.6407	.9338
12	76.2333	129.0126	.3047	.9379

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
13	76.2667	125.5816	.5748	.9348
14	76.4000	76.4000	.7008	.9329
15	76.4333	125.2885	.5522	.9349
16	76.7667	114.7368	.6366	.9346
17	77.1333	116.4644	.6844	.9325
18	76.7667	121.2885	.6011	.9339
19	77.2000	119.5448	.6949	.9322
20	77.5667	113.5644	.6805	.9335

ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมมีดังนี้
 จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง   จำนวนข้อคำถาม = 20 ข้อ   Alpha = .9365

ตารางที่ 17 แสดงค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการนำระบบการจัดการ

สิ่งแวดล้อมมาใช้พัฒนาองค์กรรายข้อ (Item-total Statistics) จำแนกตามด้านต่าง ๆ

4 ด้าน

1. การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	11.4000	5.8345	.8058	.8304
2	11.4333	6.1161	.8525	.8147
3	11.0000	7.3103	.6607	.8863
4	11.6667	5.8851	.7142	.8725

ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนมีดังนี้
 จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง   จำนวนข้อคำถาม = 4 ข้อ   Alpha = .8853

ตารางที่ 17 (ต่อ)

2. การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ				
ข้อความที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
5	29.6333	13.4126	.6558	.8334
6	30.1333	11.7057	.5642	.8587
7	29.4333	13.9782	.5536	.8446
8	29.4000	13.6276	.6927	.8313
9	29.4000	13.2828	.7785	.8226
10	29.7000	12.4241	.6489	.8341
11	29.4667	29.4667	.6656	.8346
12	29.2000	14.9241	.4335	.8561
<p>ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ มีดังนี้</p> <p>จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง จำนวนข้อความ = 8 ข้อ Alpha = .8566</p>				
3. การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์				
ข้อความที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
13	8.7667	1.2195	.6959	.7465
14	8.9000	1.0586	.7658	.6688
15	8.9333	1.2368	.5916	.8476
<p>ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ มีดังนี้</p> <p>จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง จำนวนข้อความ = 3 ข้อ Alpha = .8250</p>				

ตารางที่ 17 (ต่อ)

4. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามผล				
ข้อคำถามที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Correlated Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
16	14.5333	12.8092	.4833	.9019
17	14.9000	12.2310	.7153	.8353
18	14.5333	13.6368	.6860	.8472
19	14.9667	12.6540	.8685	.8102
20	15.3333	10.3678	.8362	.8021

ความเชื่อมั่น(Reliability Coefficients) ของข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ มีดังนี้

จำนวนตัวอย่าง = 30 ตัวอย่าง   จำนวนข้อคำถาม = 5 ข้อ   Alpha = .8686

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-test
P	=	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
df	=	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
MS	=	ค่าความแปรปรวน
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-test
r	=	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ง

รายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตามมาตรฐานสากล ISO 14001 : 2004

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มกราคม – ตุลาคม 2551

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การดำเนินการจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีลำดับขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การประกาศนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การประกาศนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2551 โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ช่วงโชติ พันธุเวช อธิการบดี ณ ห้องประชุมใหญ่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยมี นโยบายการจัดการระบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีเจตนารมณ์มุ่งมั่นสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่องค์กร ชุมชน และสังคมอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 โดยมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1.1 บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย และกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 มุ่งมั่นการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมจากการทำกิจกรรมต่างๆ

1.3 สร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องแก่นุคกลางของมหาวิทยาลัย

1.4 จัดให้มีการทบทวนขอบเขตสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย รวมถึงการพัฒนาแผนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

1.5 เผยแพร่และสนับสนุนข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสาธารณชน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทั้งหมด 4 ชุด ดังนี้

2.1 คณะกรรมการอำนวยการ

2.2 คณะกรรมการ EMR (Environmental Management Representative : ตัวแทนฝ่ายบริหารด้านการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม)

2.3 คณะกรรมการประสานงานจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.4 คณะทำงานจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการอำนวยการประกอบด้วยผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดีทุกคณะ ผู้อำนวยการวิทยาลัยต่าง ๆ และผู้อำนวยการ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นต้น ส่วนคณะกรรมการ EMR ประกอบไปด้วยคณาจารย์ประจำในสังกัดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในการประสานงานและคณะทำงานจัดทำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ในการดำเนินงานได้มีการจัดจ้างบริษัทเอ็นไวรอนเมนท์ รีเสิร์ช แอนด์ เทคโนโลยี จำกัด เป็นบริษัทที่ปรึกษา โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ศิลปนนท์กุล เป็นหัวหน้าทีมที่ปรึกษา

3. การสำรวจสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (Gab Analysis)

การสำรวจสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย (Gab Analysis) เพื่อประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในวันที่ 12 มกราคม 2551 ดำเนินการโดยทีมบริษัทที่ปรึกษา และได้นำผลการสำรวจชี้แจงต่อผู้บริหารและอาจารย์ ในวันประกาศนโยบายสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่าในเบื้องต้นมีประเด็นปัญหาที่ต้องดำเนินการจัดการ ได้แก่

3.1 ผลกระทบด้านการสิ้นเปลืองทรัพยากร

3.1.1 การประหยัดน้ำ

3.1.2 การประหยัดพลังงาน

3.1.3 การประหยัดกระดาษ

3.2 ผลกระทบด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

3.2.1 การจัดระบบการคัดแยกและรวบรวมขยะของมหาวิทยาลัย

3.2.2 การจัดการน้ำเสียของหน่วยงาน

3.2.3 การจัดระบบบำบัดอากาศเสียของหน่วยงาน

3.2.4 การจัดการสารเคมี และความปลอดภัย

3.2.5 การจัดทำระบบ 5 ส.

3.3 การสร้างจิตสำนึก การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม

4. การประชาสัมพันธ์โครงการ

ในการดำเนินงานได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ โครงการ ISO 14001 : 2004 เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการและนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่โดยรอบและภายในมหาวิทยาลัย ๆ จำนวน 4 จุด ได้แก่

4.1.1 บริเวณริมถนนราชวิถี

4.1.2 บริเวณริมถนนอุทองนอก

4.1.3 บริเวณประตูถนนสามเสน

4.1.4 บริเวณสระน้ำภายในมหาวิทยาลัย

4.2 การจัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เป็นโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และนำไปติดตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของอาคารต่าง ๆ ทุกแห่งภายในมหาวิทยาลัย

4.3 การประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ ฯ ทางเอกสารประชาสัมพันธ์

4.3.1 เอกสารประชาสัมพันธ์แก้วเจ้าจอม

4.3.2 เอกสารประชาสัมพันธ์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

4.4 การประชาสัมพันธ์โครงการทางเว็บไซต์

4.4.1 เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย (<http://www.ssru.ac.th>)

4.4.2 เว็บไซต์ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

(<http://www.env.ssru.ac.th>)

4.5 การประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสาย ภายในมหาวิทยาลัย ฯ

4.6 การประชาสัมพันธ์โดยแผ่นพับ

4.7 การจัดนิทรรศการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004

การจัดนิทรรศการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 ในวันที่ 17 กันยายน 2551 เพื่อเผยแพร่และกระตุ้นบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายในงานมีการประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

4.8 การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์รายวัน

การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 2 ฉบับ คือ มติชน และข่าวสด เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2551

5. การฝึกอบรม

เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ EMR จึงกำหนดให้มีการจัดฝึกอบรมในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

5.1 การอบรม “การดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม”

การอบรม “การดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม” เมื่อวันที่ 6 – 7 กุมภาพันธ์ 2551 ณ ห้องสุพรรณิการ์ โรงแรมสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำระบบมาตรฐาน สามารถประเมินประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานของตนเอง และสามารถจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมได้

5.2 การจัดประชุมคณะทำงานเพื่อสรุปประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของแต่ละ
หน่วยงาน

การจัดประชุมคณะทำงานเพื่อสรุปประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของแต่ละ
หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ในวันที่ 5 – 6 มีนาคม 2551 พบว่ามีประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มี
นัยสำคัญสูง 2 ประเด็นปัญหา คือ

5.2.1 ปัญหาด้านน้ำเสียของมหาวิทยาลัย

5.2.2 ปัญหาด้านการรวบรวมและเก็บขยะของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังพบประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญปานกลาง 6 ประเด็น
ปัญหา คือ

ประเด็นปัญหาที่ 1 ปัญหาน้ำเสียจากห้องน้ำ

ประเด็นปัญหาที่ 2 การจัดการขยะในสำนักงาน

ประเด็นปัญหาที่ 3 การจัดการสารเคมีจากห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

ประเด็นปัญหาที่ 4 ปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง

ประเด็นปัญหาที่ 5 แสงสว่างในบางตำแหน่งมีไม่เพียงพอ

ประเด็นปัญหาที่ 6 การตรวจสอบเครื่องดูดอากาศ (Hood) ในห้องปฏิบัติการทาง
วิทยาศาสตร์

จากปัญหาที่ได้จากการประเมินดังกล่าว คณะกรรมการ EMR และมหาวิทยาลัย
ได้มีการจัดทำโครงการเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาที่มีนัยสำคัญสูง 2 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดการ
น้ำเสียทั้งหมดของมหาวิทยาลัย และโครงการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย

สำหรับประเด็นปัญหาที่มีนัยสำคัญปานกลาง ได้มีการจัดทำระเบียบปฏิบัติในการ
ลดปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้แต่ละหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับแต่ละประเด็นปัญหานำไปปฏิบัติ
ได้แก่

1. ระเบียบปฏิบัติในการจัดการขยะ
2. ระเบียบปฏิบัติในการจัดการสารเคมี
3. ระเบียบปฏิบัติในการบำบัดน้ำเสีย
4. ระเบียบปฏิบัติในการประหยัคทรัพยากร
5. ระเบียบปฏิบัติในการควบคุมผู้รับเหมา
6. ระเบียบปฏิบัติในการบำรุงรักษาอุปกรณ์บำบัดอากาศเสีย
7. ระเบียบปฏิบัติในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

5.3 การอบรมเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุจากเพลิงไหม้

การอบรมเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุจากเพลิงไหม้ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2551 เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการป้องกันอุบัติเหตุจากเพลิงไหม้ ให้บุคลากรสามารถใช้เครื่องดับเพลิงในการดับเพลิงได้ มีผู้ผ่านการอบรมประมาณ 60 คน จากหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มีการกำหนดจุดรวมพลในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ 3 จุด ได้แก่ บริเวณสนามหน้าโรงเรียนประถมสาธิต บริเวณลานหน้าสำนักศิลปะและวัฒนธรรม และบริเวณหน้าโรงแรมสวนสุนันทา ทั้งนี้ในช่วงต้นเดือนกันยายนทางมหาวิทยาลัยได้จัดซื้อถังดับเพลิงติดตั้งตามอาคารต่าง ๆ และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากเพลิงไหม้

5.4 การอบรม “การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน”

การอบรม “การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน” เมื่อวันที่ 20 –21 พฤษภาคม 2551 ณ อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้คณะกรรมการในการดำเนินงานมีทักษะในการตรวจประเมินภายใน และเตรียมพร้อมในการตรวจประเมินภายใน มีผู้ผ่านการอบรมประมาณ 30 คน

5.5 การจัดอบรมแม่บ้านในการจัดการขยะ

การจัดอบรมแม่บ้านในการจัดการขยะ ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 กันยายน 2551 เพื่อสร้างความเข้าใจในการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง มีแม่บ้านที่ทำหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประมาณ 40 คน บรรยายวิธีการในการคัดแยกขยะ โดย ผศ.ดร.อาณัติ ติยะปิตดา

6. โครงการจัดการปัญหาน้ำเสีย

การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียของมหาวิทยาลัย ดำเนินการ โดยการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

6.1 ระยะที่ 1 ดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียภายใต้เงินงบประมาณปี 2551 จำนวน 16,150,000 บาท ครอบคลุมพื้นที่ในโซน 1 และ โซน 2 ของมหาวิทยาลัย โดยในขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนของการจัดจ้างบริษัทก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งคาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการก่อสร้างได้ภายในเดือนพฤศจิกายนนี้

6.2 ระยะที่ 2 ดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียภายใต้เงินงบประมาณปี 2552 จำนวน 18,000,000 บาท ครอบคลุมพื้นที่ในโซน 3, 4 และ โซน 5 ของมหาวิทยาลัย ซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างได้ภายหลังจากการก่อสร้างในระยะที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว

โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของมหาวิทยาลัยที่กำลังทำการก่อสร้างนี้จะสามารถรองรับน้ำเสียทั้งหมดจากอาคารต่าง ๆ โดยจะป้องกันการระบายน้ำเสียดังกล่าวมิให้ลงสู่สระที่ 1 ภายในมหาวิทยาลัยอันจะเป็นการจัดการปัญหาน้ำเสียทั้งระบบได้อย่างถาวร

7. โครงการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย

โครงการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัย แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

7.1 ระยะที่ 1 ดำเนินการในปีงบประมาณ 2551 โดยการจัดหาภาชนะรองรับขยะแยกประเภท 4 ประเภท เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง ซึ่งจากการประเมินประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมของแต่ละหน่วยงานพบว่า มีปัญหาหลัก คือ การคัดแยกขยะตามประเภท และยังขาดภาชนะรองรับขยะที่แยกประเภท ดังนั้นคณะกรรมการ EMR จึงดำเนินการจัดการขยะในระยะที่ 1 โดยได้ขออนุมัติจัดซื้อภาชนะรองรับขยะแยกประเภท 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อยสลายได้ (ถังสีเขียว) ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (ถังสีเหลือง) ขยะทั่วไป (ถังสีน้ำเงิน) และขยะอันตราย (ถังสีแดง) สำหรับรองรับขยะในอาคาร โดยมีขนาดความจุ 40 ลิตร และจัดซื้อถังขยะวางนอกอาคารขยะ 240 ลิตร แยกเป็น 2 ประเภท คือ ขยะเปียก (ถังสีเขียว) และขยะแห้ง (ถังสีเหลือง) ใช้งบประมาณ 96,000 บาท

7.2 ระยะที่ 2 จะดำเนินการจัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดการปัญหาขยะมาดำเนินการศึกษาและออกแบบโรงเรือนในการพักขยะเพื่อรอการนำไปกำจัดโดยหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร จะทำให้สถานที่รองรับขยะมีความถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สามารถลดปัญหากลิ่น น้ำชะขยะ และสัตว์นำโรคต่าง ๆ ได้ โดยใช้งบประมาณจากทางมหาวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 200,000 บาท

8. การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การตรวจวัดคุณภาพน้ำ และการตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง ดังนี้

8.1 การตรวจวัดคุณภาพน้ำ ทำการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ณ จุดระบายออกนอกมหาวิทยาลัยทุกเดือน โดยสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีพารามิเตอร์ที่ทำการตรวจวัด 8 พารามิเตอร์ ดังนี้

8.1.1 ค่าความเป็นกรดต่าง (pH)

8.1.2 บีโอดี (BOD)

8.1.3 ค่าสารแขวนลอย (Suspended Solids)

8.1.4 ค่าตะกอนหนัก (Settleable Solids)

8.1.5 ค่าสารที่ละลายได้ทั้งหมด (Total Dissolved Solid)

8.1.6 ค่าซัลไฟด์ (Sulfide)

8.1.7 ไนโตรเจน (Nitrogen) ในรูป ที เค เอ็น (TKN)

8.1.8 น้ำมันและไขมัน (Fat , Oil and Grease)

ทำการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากจุดปล่อย 3 จุด ดังนี้

จุดที่ 1 บริเวณประตูถนนราชวิถี

จุดที่ 2 บริเวณด้านข้างธนาคารไทยพาณิชย์

จุดที่ 3 บริเวณประตูถนนอุทงนอก

ผลการตรวจวิเคราะห์พบว่าคุณภาพน้ำทิ้งผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ก ของกรมควบคุมมลพิษ (มาตรฐานน้ำทิ้งสำหรับอาคาร โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ 25,000 ตารางเมตรขึ้นไป)

8.2 การตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง

การตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียงในบรรยากาศของมหาวิทยาลัย มีพารามิเตอร์ต่าง ๆ ได้แก่

8.2.1 อนุภาคฝุ่น

8.2.2 ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์

8.2.3 ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์

8.2.4 ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง

ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียงในบรรยากาศพบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

9. การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน

การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในเป็นขั้นตอนการตรวจประเมินโดยคณะทำงานที่แต่งตั้งขึ้นภายในมหาวิทยาลัย เพื่อทำการตรวจประเมินกันเองเป็นการภายใน ก่อนที่จะมีการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอกในโอกาสต่อไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

9.1 การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน ครั้งที่ 1

การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน ครั้งที่ 1 ในวันที่ 5 – 6 สิงหาคม 2551 เพื่อติดตามการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อเสนอแนะวิธีการในการจัดการแก้ไข พบว่าประเด็นที่ทุกหน่วยงานมีปัญหาในการดำเนินการคือการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การติดตั้งถังดับเพลิงไม่ถูกต้อง มีจำนวนถังดับเพลิงไม่เพียงพอ การรับรู้ของบุคลากรในดำเนินโครงการระบบ ISO 14001 น้อย เป็นต้น โดยพบว่าหลายหน่วยงานมีการดำเนินการที่ดี ดำเนินการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการในการดำเนินงาน

9.2 การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน ครั้งที่ 2

การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใน ครั้งที่ 2 ในวันที่ 10 – 11 กันยายน 2551 เพื่อติดตามผลการดำเนินการแก้ไขหลังจากการตรวจประเมินในครั้งที่ 1 พบว่าหลายหน่วยงานได้มีการปรับปรุงที่มีการพัฒนาขึ้น ดำเนินการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการในการดำเนินงาน

10. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน

10.1 การประชุมคณะกรรมการ EMR ร่วมกับบริษัทที่ปรึกษา

ในการดำเนินงานคณะกรรมการ EMR ได้มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

10.2 การประชุมคณะกรรมการ EMR ร่วมกับคณะกรรมการในการดำเนินงาน

ในขั้นตอนการดำเนินงานได้มีการประชุมเพื่อติดตามงาน วางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการในชุดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานจะได้รับการรับรองมาตรฐานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ประชุมเพื่อสรุปประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม การชี้แจงการนำระเบียบปฏิบัติไปดำเนินการ การประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจประเมินภายใน และรอรับการตรวจประเภทจากบริษัทผู้ให้การรับรอง

10.3 การประชุมร่วมกับผู้บริหาร

คณะกรรมการ EMR ได้ประชุมร่วมกับท่านอธิการบดีเพื่อทบทวนแนวทางและหาแนวทางในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

11. การทำความสะอาดมหาวิทยาลัย

การทำความสะอาดมหาวิทยาลัยในวันเสาร์ที่ 27 กันยายน 2551 โดยท่านอธิการบดีได้ดำเนินการให้มีการระดมเจ้าหน้าที่ในทุกหน่วยงานทำความสะอาดมหาวิทยาลัย ฯ (Big Cleaning Day) ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีความสะอาดและเป็นไปตามนโยบายของท่านอธิการบดีที่จะดำเนินการทำ 5ส.

12. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

การดำเนินโครงการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล ISO 14001 : 2004 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งได้รับการรับรองมาตรฐานในระหว่างเดือนมกราคม – ตุลาคม 2551 ได้ใช้งบประมาณเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 671,821 บาท (หกแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันแปดร้อยยี่สิบเอ็ดบาทถ้วน)

การให้การรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. การตรวจประเมินเบื้องต้นจากหน่วยงานภายนอก

การตรวจประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการประเมินเบื้องต้นจากหน่วยงานภายนอก ในวันที่ 18 กันยายน 2551 โดยเจ้าหน้าที่จากบริษัทยูไนเต็ควีเจ็ท ออฟ ซีเอส ทีเอ็มเอส (ประเทศไทย) จำกัด (URS) เพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจประเมินเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน จากผลการตรวจประเมินพบว่ายังมีประเด็นที่ต้องเพิ่มเติมบ้าง แต่ไม่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ เช่น การเพิ่มและการนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการมาปฏิบัติ เป็นต้น

2. การตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน

การตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน โดยบริษัทยูไนเต็ควีเจ็ท ออฟ ซีเอส ทีเอ็มเอส (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ซึ่งเป็นบริษัทผู้ตรวจประเมินและให้การรับรองมาตรฐาน ในวันที่ 1 – 2 ตุลาคม 2551 ผลการตรวจประเมินทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2004) เป็นการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เวอร์ชัน 2004 ทั้งมหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรกของประเทศไทย เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มดำเนินการที่จะให้ได้การรับรองมาตรฐานภายในปี 2551

3. คำรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานและการได้รับการรับรองมาตรฐานในครั้งนี้เกิดขึ้นได้เนื่องจากความร่วมมือของบุคลากรทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นอธิการบดี ผู้บริหาร คณะกรรมการในการดำเนินงาน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ คนงาน และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ฯ ในการช่วยกันผลักดันและดำเนินการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมตามโครงการและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2004) ทั้งมหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรกของประเทศไทย โดยคำรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งออกโดยบริษัทยูไนเต็ควีเจ็ท ออฟ ซีเอส ทีเอ็มเอส (ประเทศไทย) จำกัด (URS)

เมื่อวันพุธที่ 22 ตุลาคม 2551 กรรมการผู้จัดการบริษัทยูไนเต็ควีเจ็ท ออฟ ซีเอส ทีเอ็มเอส (ประเทศไทย) จำกัด ได้เดินทางมามอบใบรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2004) ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ณ ห้องประชุมสภามหาวิทยาลัย ฯ โดย รศ. ดร.ช่วง โชติ พันธุเวช อธิการบดี เป็นผู้รับมอบใบรับรองมาตรฐาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางรวิพันธ์ พระยาน้อย
ที่อยู่	85/9 หมู่ 6 ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
ที่ทำงาน	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
โทรศัพท์	0-2160-1389
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป โปรแกรมวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2551	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2537-2549	เจ้าพนักงานในพระองค์ กองแพทย์หลวง สวนจิตรลดา
พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ 6 ทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา